

KRIVIČNI ZAKON

SAVEZNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

("Sl. list SFRJ", br. 44/76, 36/77 - ispr., 34/84, 37/84, 74/87, 57/89, 3/90, 38/90, 45/90 - ispr. i 54/90 i "Sl. list SRJ", br. 35/92, 16/93, 31/93, 37/93, 41/93, 50/93, 24/94 i 61/2001)

OPŠTI DEO

Glava prva

OSNOVNE ODREDBE

Zaštitna funkcija jugoslovenskog krivičnog zakonodavstva

Član 1

(1) Krivično zakonodavstvo u Saveznoj Republici Jugoslaviji zaštićuje od nasilja, samovolje, kršenja ustavnosti i zakonitosti i drugih društveno opasnih dela, osnovna prava i slobode čoveka i građanina, nezavisnost i bezbednost zemlje i ustavom utvrđeni poredak.

(2) Ova zaštita ostvaruje se određivanjem koja su društveno opasna dela krivična dela, propisivanjem kazni i drugih krivičnih sankcija za ta dela i izricanjem tih sankcija, u zakonom utvrđenom postupku, učinocima krivičnih dela.

Osnov i granice krivičnopravne prinude

Član 2

Zaštita čoveka i drugih osnovnih vrednosti društva i primenjivanje krivičnopravne prinude, u meri u kojoj je to nužno za suzbijanje društveno opasnih delatnosti, predstavljaju osnov i granice za određivanje krivičnih dela i propisivanje krivičnih sankcija.

Zakonitost u određivanju krivičnih dela i propisivanje krivičnih sankcija

Član 3

Nikome ne može biti izrečena kazna ili druga krivična sankcija za delo koje, pre nego što je učinjeno, nije zakonom bilo određeno kao krivično delo i za koje nije bila zakonom propisana kazna.

Obavezno primenjivanje blažeg krivičnog zakona

Član 4

(1) Na učinioca krivičnog dela primenjuje se zakon koji je važio u vreme izvršenja krivičnog dela.

(2) Ako je posle izvršenja krivičnog dela izmenjen zakon, jednom ili više puta, primeniće se zakon koji je blaži za učinioca.

Krivične sankcije i njihova opšta svrha

Član 5

(1) Krivične sankcije su: kazne, uslovna osuda i sudska opomena, mere bezbednosti i vaspitne mere.

(2) Opšta svrha propisivanja i izricanja krivičnih sankcija je suzbijanje društveno opasnih delatnosti kojima se povređuju ili ugrožavaju društvene vrednosti zaštićene krivičnim zakonodavstvom.

Ograničenja u izvršenju krivičnih sankcija

Član 6

Učiniocu krivičnih dela u izvršenju krivične sankcije mogu biti oduzeta ili ograničena određena prava samo u meri koja odgovara prirodi i sadržini te sankcije i samo na način kojim se obezbeđuje poštovanje ličnosti učinioca i njegovog ljudskog dostojanstva.

Važenje opšteg dela

Član 7

Odredbe opšteg dela ovog zakona važe za sva krivična dela određena u saveznim zakonima i zakonima republika.

Glava druga

KRIVIČNO DELO I KRIVIČNA ODGOVORNOST

1. Opšte odredbe o krivičnom delu i krivičnoj odgovornosti

Krivično delo

Član 8

(1) Krivično delo je društveno opasno delo koje je zakonom određeno kao krivično delo i čija su obeležja određena zakonom.

(2) Nije krivično delo ono delo koje, iako sadrži obeležja krivičnog dela određena zakonom, predstavlja neznatnu društvenu opasnost zbog malog značaja i zbog neznatnosti ili odsutnosti štetnih posledica.

Nužna odbrana

Član 9

(1) Nije krivično delo ono delo koje je učinjeno u nužnoj odbrani.

(2) Nužna je ona odbrana koja je neophodno potrebna da učinilac od sebe ili drugog odbije istovremeni protivpravni napad.

(3) Učinilac koji je prekoračio granice nužne odbrane može se blaže kazniti, a ako je prekoračenje učinio usled jake razdraženosti ili prepasti izazvane napadom, može se i osloboditi od kazne.

Krajnja nužda

Član 10

(1) Nije krivično delo ono delo koje je učinjeno u krajnjoj nuždi.

(2) Krajnja nužda postoji kad je delo učinjeno radi toga da učinilac otkloni od sebe ili drugog istovremenu neskrivljenu opasnost koja se na drugi način nije mogla otkloniti, a pri tom učinjeno zlo nije veće od zla koje je pretilo.

(3) Učinilac koji je sam izazvao opasnost ali iz nehata, ili je prekoračio granice krajnje nužde, može se blaže kazniti, a ako je prekoračenje učinjeno pod osobito olakšavajućim okolnostima - može se i osloboditi od kazne.

(4) Nema krajnje nužde ako je učinilac bio dužan da se izloži opasnosti.

Krivična odgovornost

Član 11

(1) Krivično je odgovoran učinilac koji je uračunljiv i koji je krivično delo učinio sa umišljajem ili iz nehata.

(2) Za krivično delo učinjeno iz nehata učinilac je krivično odgovoran samo kad to zakon određuje.

Uračunljivost

Član 12

(1) Nije uračunljiv učinilac koji u vreme izvršenja krivičnog dela nije mogao shvatiti značaj svog dela ili nije mogao upravljati svojim postupcima usled trajne ili privremene duševne bolesti, privremene duševne poremećenosti ili zaostalog duševnog razvoja (neuračunljivosti).

(2) Učinilac krivičnog dela čija je sposobnost da shvati značaj svog dela ili sposobnost da upravlja svojim postupcima bila bitno smanjena usled nekog stanja iz stava 1 ovog člana može se blaže kazniti (bitno smanjena uračunljivost).

(3) Krivično je odgovoran učinilac krivičnog dela koji upotrebom alkohola, droga ili na drugi način dovede sebe u stanje u kome nije mogao shvatiti značaj svog dela ili upravljati svojim postupcima, ako je pre nego što se doveo u to stanje delo bilo obuhvaćeno njegovim umišljajem ili je u odnosu na krivično delo kod njega postojao nehat, a zakon za takvo delo predviđa krivičnu odgovornost i za nehat.

Umišljaj

Član 13

Krivično delo je učinjeno sa umišljajem kad je učinilac bio svestan svog dela i hteo njegovo izvršenje; ili kad je bio svestan da usled njegovog činjenja ili nečinjenja može nastupiti zabranjena posledica ali je pristao na njeno nastupanje.

Nehat

Član 14

Krivično delo je učinjeno iz nehata kad je učinilac bio svestan da usled njegovog činjenja ili nečinjenja može nastupiti zabranjena posledica, ali je olako držao da će je moći sprečiti ili da ona neće nastupiti; ili kad nije bio svestan mogućnosti nastupanja zabranjene posledice, iako je prema okolnostima i prema svojim ličnim svojstvima bio dužan i mogao biti svestan te mogućnosti.

Odgovornost za težu posledicu

Član 15

Kad je iz krivičnog dela proizašla teža posledica za koju zakon propisuje težu kaznu, ta se kazna može izreći ako je učinilac u odnosu na tu posledicu postupao iz nehata.

Stvarna zabluda

Član 16

(1) Nije krivično odgovoran učinilac koji u vreme izvršenja krivičnog dela nije bio svestan nekog njegovog zakonom određenog obeležja; ili koji je pogrešno smatrao da postoje okolnosti prema kojima bi, da su one stvarno postojale, to delo bilo dozvoljeno.

(2) Ako je učinilac bio u zabludi usled nehata, krivično je odgovoran za krivično delo učinjeno iz nehata kad zakon i za takvo delo određuje krivičnu odgovornost.

Pravna zabluda

Član 17

Učiničac krivičnog dela koji iz opravdanih razloga nije znao da je to delo zabranjeno može se blaže kazniti ili osloboditi od kazne.

2. Pripremanje i pokušaj krivičnog dela

Pripremanje

Član 18

(1) Ko sa umišljajem priprema izvršenje krivičnog dela kazniće se samo kad to zbog posebne društvene opasnosti samog pripremanja zakon izričito određuje.

(2) Pripremanje krivičnog dela može se zakonom odrediti kao posebno krivično delo ili se zakonom može propisati kažnjavanje za pripremanje određenog krivičnog dela.

(3) Kad zakon propisuje kažnjavanje za pripremanje određenog krivičnog dela, pripremanje se može sastojati u nabavljanju ili osposobljavanju sredstava za izvršenje krivičnog dela, u otklanjanju prepreka za izvršenje krivičnog dela, u dogovaranju, planiranju ili organizovanju sa drugim izvršiocima krivičnog dela, kao i u drugim radnjama kojima se stvaraju uslovi za neposredno izvršenje krivičnog dela a koje ne predstavljaju radnju izvršenja.

Pokušaj

Član 19

(1) Ko sa umišljajem započne izvršenje krivičnog dela, ali ga ne dovrši, kazniće se za pokušaj krivičnog dela za koje se po zakonu može izreći zatvor od pet godina ili teža kazna, a za pokušaj drugog krivičnog dela samo kad zakon izričito propisuje kažnjavanje i za pokušaj.

(2) Učinilac će se za pokušaj kazniti u granicama kazne propisane za krivično delo, a može se i blaže kazniti.

Nepodoban pokušaj

Član 20

Učinilac koji pokuša da izvrši krivično delo nepodobnim sredstvom ili prema nepodobnom predmetu može se osloboditi od kazne.

Dobrovoljni odustanak

Član 21

(1) Učinilac koji je pripremao ili pokušao izvršenje krivično delo, ali je dobrovoljno odustao od njegovog izvršenja, može se osloboditi od kazne.

(2) U slučaju dobrovoljnog odustanka, učinilac će se kazniti za one radnje koje čine neko drugo samostalno krivično delo.

3. Saučesništvo u krivičnom delu

Saizvršilaštvo

Član 22

Ako više lica, učestvovanjem u radnji izvršenja ili na drugi način, zajednički učine krivično delo, svako od njih kazniće se kaznom propisanom za to delo.

Podstrekavanje

Član 23

(1) Ko drugog sa umišljajem podstrekne da učini krivično delo kazniće se kao da ga je sam učinio.

(2) Ko drugog sa umišljajem podstrekava na izvršenje krivičnog dela za koje se po zakonu može izreći pet godina zatvora ili teža kazna, a delo ne bude ni pokušano, kazniće se kao za pokušaj krivičnog dela.

Pomaganje

Član 24

(1) Ko drugome sa umišljajem pomogne u izvršenju krivičnog dela kazniće se kao da ga je sam učinio, a može se i blaže kazniti.

(2) Kao pomaganje u izvršenju krivičnog dela smatra se naročito: davanje saveta ili uputstava kako da se izvrši krivično delo, stavljanje učiniocu na raspolaganje sredstava za izvršenje krivičnog dela, otklanjanje prepreka za izvršenje krivičnog dela, kao i unapred obećano prikrivanje krivičnog dela, učinioca, sredstava kojima je krivično delo izvršeno, tragova krivičnog dela ili predmeta pribavljenih krivičnim delom.

Granice krivične odgovornosti i kažnjivosti saučesnika

Član 25

(1) Saizvršilac je krivično odgovoran u granicama svog umišljaja ili nehata, a podstrekač i pomagač - u granicama njihovog umišljaja.

(2) Saizvršilac, podstrekač ili pomagač koji je dobrovoljno sprečio izvršenje krivičnog dela može se osloboditi od kazne. To važi i u slučaju pripremanja krivičnog dela, bez obzira da li je zakonom određeno kao posebno krivično delo ili je zakonom propisano kažnjavanje za pripremanje određenog krivičnog dela (član 18 stav 2).

(3) Lični odnosi, svojstva i okolnosti usled kojih zakon isključuje krivičnu odgovornost, ili dozvoljava oslobođenje od kazne, ublažavanje ili pooštavanje kazne, mogu se uzeti u obzir samo onom izvršiocu, saizvršiocu, podstrekaču ili pomagaču kod koga takvi odnosi, svojstva i okolnosti postoje.

Krivična odgovornost i kažnjivost organizatora zločinačkih udruženja

Član 26

Ko je radi vršenja krivičnih dela stvorio ili iskoristio organizaciju, bandu, zaveru, grupu ili drugo udruženje krivično je odgovoran za sva krivična dela koja su proizašla iz zločinačkog plana tih udruženja i kazniće se kao da ih je sam učinio, bez obzira da li je i u kom svojstvu neposredno učestvovao u izvršenju pojedinog od tih dela.

4. Posebne odredbe o krivičnoj odgovornosti za krivična dela učinjena putem štampe i drugih sredstava javnog obaveštavanja i komuniciranja

Krivična odgovornost odgovornog urednika

Član 27

(1) Za krivična dela učinjena putem novina ili druge povremene štampane publikacije, putem radija, televizije ili filmskih novina krivično je odgovoran odgovorni urednik, odnosno lice koje ga je zamenilo u vreme objavljivanja informacije:

- 1) ako je do završetka glavnog pretresa pred prvostepenim sudom autor ostao nepoznat;
- 2) ako je informacija objavljena bez saglasnosti autora;
- 3) ako su u vreme objavljivanja informacije postojale stvarne ili pravne smetnje za gonjenje autora, koje i dalje traju.

(2) Nije krivično odgovoran odgovorni urednik, odnosno lice koje ga zamenjuje, ako iz opravdanih razloga nije znao za koju od okolnosti navedenih u tač. 1 do 3 stava 1 ovog člana.

Krivična odgovornost izdavača, štampara i proizvođača

Član 28

(1) Kad postoje uslovi iz člana 27 ovog zakona, krivično su odgovorni:

1) izdavač - za krivično delo učinjeno putem nepovremene štampane publikacije, a ako nema izdavača ili postoje stvarne ili pravne smetnje za njegovo gonjenje - štampar koji je za to znao;

2) proizvođač - za krivično delo učinjeno putem gramofonske ploče, magnetofonske trake, filma za javno i privatno prikazivanje i dijapozitiva, fonograma, videosredstava, auditivnih sredstava ili sličnih sredstava komuniciranja namenjenih širem krugu lica.

(2) Ako je izdavač, štampar ili proizvođač pravno lice ili državni organ, krivično je odgovorno lice koje odgovara za izdavanje, štampanje ili proizvodnju.

Primenjivanje opštih odredaba o krivičnoj odgovornosti

Član 29

Odredbe o krivičnoj odgovornosti lica navedenih u čl. 27 i 28 ovog zakona primenjuju se samo ako ta lica nisu krivično odgovorna po opštim odredbama o krivičnoj odgovornosti ovog zakona.

5. Način, vreme i mesto izvršenja krivičnog dela

Način izvršenja krivičnog dela

Član 30

(1) Krivično delo može se izvršiti činjenjem ili nečinjenjem.

(2) Krivično delo može biti izvršeno nečinjenjem samo kad je učinilac propustio činjenje koje je bio dužan da izvrši.

Vreme izvršenja krivičnog dela

Član 31

Krivično delo učinjeno je u vreme kad je učinilac radio ili bio dužan da radi, bez obzira kad je posledica nastupila.

Mesto izvršenja krivičnog dela

Član 32

(1) Krivično delo je izvršeno kako u mestu gde je učinilac radio ili je bio dužan da radi, tako i u mestu gde je posledica nastupila.

(2) Pripremanje i pokušaj krivičnog dela smatraju se izvršenim kako u mestu gde je učinilac radio, tako i u mestu gde je po njegovom umišljaju posledica trebalo da nastupi ili je mogla nastupiti.

Glava treća

KAZNE

1. Svrha kažnjavanja, vrste kazni i uslovi za njihovo izricanje

Svrha kažnjavanja

Član 33

U okviru opšte svrhe krivičnih sankcija (član 5 stav 2), svrha kažnjavanja je:

- 1) sprečavanje učinioca da čini krivična dela i njegovo prevaspitavanje;
- 2) vaspitni uticaj na druge da ne čine krivična dela;
- 3) jačanje morala i uticaj na razvijanje društvene odgovornosti i discipline građana.

Vrste kazni

Član 34

Za krivična dela mogu se krivično odgovornim učiniocima izreći ove kazne:

- 1) zatvor;
- 2) novčana kazna.

Glavne i sporedne kazne

Član 35

(1) Kazna zatvora može se izreći samo kao glavna kazna.

(2) Novčana kazna može se izreći i kao glavna i kao sporedna kazna.

(3) Ako je za jedno krivično delo propisano više kazni, samo jedna može se izreći kao glavna.

Zakoničnost u izricanju kazne

Član 36

(1) Učiniocu krivičnog dela izriče se kazna propisana za učinjeno krivično delo, a blaža ili stroža kazna od propisane može se izreći samo pod uslovima predviđenim ovim zakonom.

(2) Za krivična dela učinjena iz koristoljublja novčana kazna kao sporedna može se izreći i kad nije propisana zakonom, ili kad je zakonom propisano da će se učinilac kazniti zatvorom ili novčanom kaznom, a sud kao glavnu kaznu izrekne kaznu zatvora.

Član 37

(Brisan)

Zatvor

Član 38

(1) Zatvor ne može biti kraći od trideset dana ni duži od petnaest godina.

(2) Za najteža krivična dela ili najteže oblike teških krivičnih dela može se propisati i kazna zatvora od četrdeset godina. Ova kazna može se propisati samo uz kaznu zatvora do petnaest godina i ne može se izreći licu koje u vreme izvršenja krivičnog dela nije navršilo dvadeset jednu godinu života.

(3) Zatvor se izriče na pune godine i mesece, a do šest meseci i na pune dane.

(4) Zatvor se izdržava u zatvorenim, poluotvorenim ili otvorenim ustanovama za izdržavanje kazne.

(5) Osuđeni koji je izdržao polovinu kazne zatvora, a izuzetno i onaj koji je izdržao trećinu ove kazne može se otpustiti sa izdržavanja kazne pod uslovom da do isteka vremena za koje je izrečena kazna ne učini novo krivično delo (uslovni otpust).

(6) Osuđeni na kaznu zatvora u trajanju od četrdeset godina može se otpustiti sa izdržavanja kazne ako je izdržao najmanje dvadeset godina, pod uslovom da do isteka vremena za koje je kazna izrečena ne učini novo krivično delo (uslovni otpust).

Novčana kazna

Član 39

(1) Novčana kazna ne može biti manja od hiljadu dinara. Novčana kazna ne može biti veća od dve stotine hiljada dinara, a za krivična dela učinjena iz koristoljublja veća od osam stotina hiljada dinara.

(2) U presudi se određuje rok plaćanja novčane kazne koji ne može biti kraći od petnaest dana ni duži od tri meseca, ali u opravdanim slučajevima sud može dozvoliti da osuđeni isplati novčanu kaznu i u otplatama, s tim da rok, isplate ne može biti duži od dve godine.

(3) Ako se novčana kazna ne može ni prinudno naplatiti, sud će je izvršiti tako što će za svakih započelih dve stotine dinara novčane kazne odrediti jedan dan zatvora, s tim da zatvor ne može biti duži od šest meseci.

(4) Ako osuđeni isplati samo deo novčane kazne, ostatak će se srazmerno pretvoriti u zatvor, a ako osuđeni isplati ostatak novčane kazne, izvršenje zatvora će se obustaviti.

(5) Posle smrti osuđenog novčana kazna neće se izvršiti.

Član 40

(Brisan)

2. Odmeravanje kazne

Opšta pravila o odmeravanju kazne

Član 41

(1) Sud će učiniocu krivičnog dela odmeriti kaznu u granicama koje su zakonom propisane za to delo, imajući u vidu svrhu kažnjavanja i uzimajući u obzir sve okolnosti koje utiču da kazna bude manja ili veća (olakšavajuće i otežavajuće okolnosti), a naročito: stepen krivične odgovornosti, pobude iz kojih je delo učinjeno, jačinu ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra, okolnosti pod kojima je delo učinjeno, raniji život učinioca, njegove lične prilike i njegovo držanje posle učinjenog krivičnog dela, kao i druge okolnosti koje se odnose na ličnost učinioca.

(2) Kad sud odmerava kaznu učiniocu za krivično delo učinjeno u povratu, posebno će uzeti u obzir da li je ranije delo iste vrste kao i novo delo, da li su oba dela učinjena iz istih pobuda i koliko je vremena proteklo od ranije osude, odnosno od izdržane ili oprostene kazne.

(3) Pri odmeravanju novčane kazne sud će uzeti u obzir i imovno stanje učinioca, vodeći pri tome računa o visini njegovog ličnog dohotka, o njegovim drugim prihodima, o njegovoj imovini i o njegovim porodičnim obavezama.

Ublažavanje kazne

Član 42

Sud može učiniocu odmeriti kaznu ispod granice propisane zakonom ili primeniti blažu vrstu kazne:

1) kad zakon predviđa da se učinilac može blaže kazniti;

2) kad utvrdi da postoje osobito olakšavajuće okolnosti koje ukazuju da se i sa ublaženom kaznom može postići svrha kažnjavanja.

Granice ublažavanja kazne

Član 43

(1) Kad postoje uslovi za ublažavanje kazne iz člana 42 ovog zakona, sud će ublažiti kaznu u ovim granicama:

1) ako je za krivično delo kao najmanja mera kazne propisan zatvor u trajanju od tri ili više godina, kazna se može ublažiti do jedne godine zatvora;

2) ako je za krivično delo kao najmanja mera kazne propisan zatvor u trajanju od dve godine, kazna se može ublažiti do šest meseci zatvora;

3) ako je za krivično delo kao najmanja mera kazne propisan zatvor u trajanju od jedne godine, kazna se može ublažiti do tri meseca zatvora;

4) ako je za krivično delo propisana kao najmanja mera kazna zatvora ispod jedne godine, kazna se može ublažiti do petnaest dana zatvora;

5) ako je za krivično delo propisana kazna zatvora bez naznačenja najmanje mere, umesto zatvora može se izreći novčana kazna;

6) ako je za krivično delo propisana novčana kazna sa naznačenjem najmanje mere, kazna se može ublažiti do hiljadu dinara.

(2) Pri odlučivanju u kojoj će meri kaznu ublažiti prema pravilima iz stava 1 ovog člana, sud će posebno uzeti u obzir najmanju i najveću meru kazne propisane za krivično delo.

Oslobođenje od kazne

Član 44

(1) Sud može osloboditi od kazne učinioca krivičnog dela samo kad to zakon izričito predviđa.

(2) Kad je sud ovlašćen da učinioca krivičnog dela oslobodi od kazne, može mu kaznu ublažiti bez ograničenja propisanih za ublažavanje kazne.

Posebna osnov za oslobođenje od kazne

Član 45

Sud može osloboditi od kazne učinioca krivičnog dela učinjenog iz nehata kad posledice dela tako teško pogađaju učinioca da izricanje kazne u takvom slučaju očigledno ne bi odgovaralo svrsi kažnjavanja.

Pooštravanje kazne u slučaju višestrukog povrata

Član 46

(1) Za krivično delo učinjeno sa umišljajem za koje je propisana kazna zatvora, sud može izreći strožu kaznu od propisane pod sledećim uslovima:

1) ako je učinilac ranije bio dva ili više puta osuđen za krivična dela učinjena sa umišljajem na zatvor od najmanje jednu godinu i pokazuje sklonost za vršenje krivičnih dela;

2) ako do dana otpuštanja učinioca sa izdržavanja ranije izrečene kazne do izvršenja novog krivičnog dela nije proteklo pet godina;

(2) Stroža kazna ne sme preći dvostruku meru propisane kazne ni petnaest godina zatvora, a ako je propisana kazna zatvora od četrdeset godina ne sme preći četrdeset godina.

(3) Pri oceni da li će izreći kaznu strožu od propisane, sud će naročito uzeti u obzir srodnost učinjenih krivičnih dela, pobude iz kojih su učinjena, okolnosti pod kojima su učinjena, kao i potrebu da se radi ostvarivanja svrhe kažnjavanja izrekne takva kazna.

Član 47

(Brisan)

Sticaj krivičnih dela

Član 48

(1) Ako je učinilac jednom radnjom ili sa više radnji učinio više krivičnih dela za koja mu se istovremeno sudi, sud će prethodno utvrditi kazne za svako od tih dela, pa će za sva ta dela izreći jedinstvenu kaznu.

(2) Jedinstvenu kaznu sud će izreći po sledećim pravilima:

1) ako je za neko krivično delo u sticaju utvrdio kaznu zatvora od četrdeset godina izreći će samo tu kaznu;

2) ako je za neko krivično delo u sticaju utvrdio kaznu zatvora od petnaest godina izreći će samo tu kaznu;

3) ako je za krivična dela u sticaju utvrdio kazne zatvora, jedinstvena kazna mora biti veća od svake pojedine utvrđene kazne, ali ne sme dostići zbir utvrđenih kazni niti preći petnaest godina zatvora;

4) ako su za sva krivična dela u sticaju propisane kazne zatvora do tri godine, jedinstvena kazna ne može biti veća od osam godina zatvora;

5) ako je za krivična dela u sticaju utvrdio samo novčane kazne, povisiće najvišu utvrđenu kaznu, ali ona ne sme preći zbir utvrđenih kazni ni dve stotine hiljada dinara, odnosno osam stotina hiljada dinara kad su jedno ili više krivičnih dela izvršeni iz koristoljublja;

6) ako je za neka krivična dela u sticaju utvrdio kazne zatvora, a za druga dela novčane kazne izreći će jednu kaznu zatvora i jednu novčanu kaznu, po odredbama tač. 3 do 5 ovog stava.

(3) Sporednu kaznu sud će izreći ako je utvrđena makar i za jedno krivično delo u sticaju, a ako je utvrdio više novčanih kazni, izreći će jednu novčanu kaznu po odredbi tačke 5 stava 2 ovog člana.

(4) Ako je sud za krivična dela u sticaju utvrdio kazne zatvora i maloletničkog zatvora, izreći će zatvor kao jedinstvenu kaznu primenom pravila predviđenih u tač. 2 do 4 stava 2 ovog člana.

Odmeravanje kazne osuđenom licu

Član 49

(1) Ako se osuđenom licu sudi za krivično delo učinjeno pre nego što je započelo izdržavanje kazne po ranijoj osudi, ili za krivično delo učinjeno za vreme izdržavanja zatvora ili maloletničkog zatvora, sud će izreći jedinstvenu kaznu za sva krivična dela primenom odredaba člana 48 ovog zakona, uzimajući ranije izrečenu kaznu kao već utvrđenu. Kazna ili deo kazne koju je osuđeni izdržao uračunaće se u izrečenu kaznu zatvora.

(2) Za krivično delo učinjeno u toku izdržavanja kazne zatvora ili maloletničkog zatvora, sud će učiniocu izreći kaznu nezavisno od ranije izrečene kazne, ako se primenom odredaba člana 48 ovog zakona ne bi mogla ostvariti svrha kažnjavanja s obzirom na trajanje neizdržanog dela ranije izrečene kazne.

(3) Osuđeni koji za vreme izdržavanja kazne zatvora ili maloletničkog zatvora učini krivično delo za koje zakon propisuje novčanu kaznu ili zatvor do jedne godine, kazniće se disciplinski.

Uračunavanje pritvora i ranije kazne

Član 50

(1) Vreme provedeno u pritvoru, kao i svako lišenje slobode u vezi sa krivičnim delom, uračunavaju se u izrečenu kaznu zatvora, maloletničkog zatvora i novčanu kaznu.

(2) Zatvor ili novčana kazna koju je osuđeni izdržao, odnosno platio za prekršaj ili privredni prestup, kao i kazna ili disciplinska mera lišenja slobode koju je izdržao zbog povrede vojne discipline, uračunava se u kaznu izrečenu za krivično delo čija obeležja obuhvataju i obeležja prekršaja, privrednog prestupa, odnosno povrede vojne discipline.

(3) Pri svakom uračunavanju izjednačuje se dan pritvora, dan lišenja slobode, dan maloletničkog zatvora, dan zatvora i dve stotine dinara novčane kazne.

Glava četvrta

USLOVNA OSUDA I SUDSKA OPOMENA

Svrha uslovne osude i sudske opomene

Član 51

U okviru opšte svrhe krivičnih sankcija (član 5 stav 2), svrha uslovne osude i sudske opomene je da se prema krivično odgovornom učiniocu ne primeni kazna za manje društveno opasna dela, kad to nije nužno radi krivičnopravne zaštite i kad se može očekivati da će upozorenje uz pretnju kazne (uslovna osuda) ili samo upozorenje (sudska opomena) dovoljno uticati na učinioca da više ne vrši krivična dela.

Uslovna osuda

Član 52

(1) Uslovnom osudom sud učiniocu krivičnog dela utvrđuje kaznu i istovremeno određuje da se ona neće izvršiti ako osuđeni za vreme koje odredi sud, a koje ne može biti kraće od jedne ni duže od pet godina (vreme proveravanja), ne učini novo krivično delo.

(2) Sud može u uslovnoj osudi odrediti da će se kazna izvršiti i ako osuđeni u određenom roku ne vrati imovinsku korist pribavljenu izvršenjem krivičnog dela, ne naknadi štetu koju je prouzrokovao krivičnim delom, ili ne ispuni druge obaveze predviđene u krivičnopravnim odredbama. Rok za ispunjenje tih obaveza utvrđuje sud u okviru određenog vremena proveravanja.

(3) Mere bezbednosti, izrečene uz uslovnu osudu, izvršuju se.

Uslovi za izricanje uslovne osude

Član 53

(1) Uslovna osuda se može izreći kad je učiniocu utvrđena kazna zatvora u trajanju do dve godine ili novčana kazna.

(2) Za krivična dela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju od deset godina ili teža kazna, može se izreći uslovna osuda samo ako je kazna iz stava 1 ovog člana utvrđena ublažavanjem zakonom propisane kazne (član 42).

(3) Uslovna osuda se ne može izreći ni za krivična dela za koja se ni ublažavanjem kazne ne može izreći kazna manja od jedne godine zatvora.

(4) Pri odlučivanju da li će izreći uslovnu osudu sud će, vodeći računa o svrsi uslovne osude, posebno uzeti u obzir ličnost učinioca, njegov raniji život, njegovo ponašanje posle izvršenog krivičnog dela, stepen krivične odgovornosti i druge okolnosti pod kojima je delo učinjeno.

(5) Ako je učiniocu utvrđena i kazna zatvora i novčana kazna, uslovna osuda može se izreći za obe kazne ili samo za kaznu zatvora.

Opozivanje uslovne osude zbog novog krivičnog dela

Član 54

(1) Sud će opozvati uslovnu osudu ako osuđeni u vreme proveravanja učini jedno ili više krivičnih dela za koja je izrečena kazna zatvora od dve godine ili u dužem trajanju.

(2) Ako osuđeni u vreme proveravanja učini jedno ili više krivičnih dela za koja je izrečena kazna zatvora manja od dve godine ili novčana kazna, sud će, pošto oceni sve okolnosti koje se odnose na učinjena krivična dela i učinioca, a posebno srodnost učinjenih krivičnih dela, njihov značaj i pobude iz kojih su učinjena, odlučiti da li će opozvati uslovnu osudu. Pri tome sud je vezan zabranom izricanja uslovne osude, ako učiniocu za krivična dela utvrđena u uslovnoj osudi i za nova krivična dela treba izreći kaznu preko dve godine zatvora (član 53 stav 1).

(3) Ako opozove uslovnu osudu, sud će primenom odredaba člana 48 ovog zakona izreći jedinstvenu kaznu i za ranije učinjeno i za novo krivično delo, uzimajući kaznu iz opozvane uslovne osude kao utvrđenu.

(4) Ako ne opozove uslovnu osudu, sud može za novo učinjeno krivično delo izreći uslovnu osudu ili kaznu. Ako sud nađe da i za novo krivično delo treba izreći uslovnu osudu, primenom odredaba člana 48 ovog zakona, utvrdiće jedinstvenu kaznu i za ranije učinjeno i za novo krivično delo i odrediće novo vreme proveravanja koje ne može biti kraće od jedne ni duže od pet godina, računajući od dana pravosnažnosti nove presude. Osuđenom kome za novo krivično delo bude izrečen zatvor, vreme provedeno na izdržavanju ove kazne ne računa se u vreme proveravanja utvrđeno uslovnom osudom za ranije delo.

Opozivanje uslovne osude zbog ranije učinjenog krivičnog dela

Član 55

(1) Sud će opozvati uslovnu osudu ako posle njenog izricanja utvrdi da je osuđeni izvršio krivično delo pre nego što je uslovno osuđen i ako oceni da ne bi bilo osnova za izricanje uslovne osude da se znalo za to delo. U tom slučaju primeniće odredbu člana 54 stav 3 ovog zakona.

(2) Ako sud ne opozove uslovnu osudu, primeniće odredbu člana 54 stav 4 ovog zakona.

Opozivanje uslovne osude zbog neispunjenja određenih obaveza

Član 56

Ako je uslovnom osudom osuđenom određeno ispunjenje neke obaveze iz člana 52 stav 2 ovog zakona, a on ne ispuni tu obavezu u roku određenom u presudi, sud može, u okviru vremena proveravanja produžiti rok za ispunjenje obaveze ili može opozvati uslovnu osudu i izreći kaznu koja je utvrđena u uslovnoj osudi.

Ako utvrdi da osuđeni iz opravdanih razloga ne može da ispuni postavljenu obavezu, sud će ga osloboditi od ispunjenja te obaveze ili je zameniti drugom odgovarajućom obavezom predviđenom zakonom.

Rokovi za opozivanje uslovne osude

Član 57

(1) Uslovna osuda može se opozvati u toku vremena proveravanja. Ako osuđeni u tom vremenu učini krivično delo koje povlači opozivanje uslovne osude, a to je presudom

utvrđeno tek posle isteka vremena proveravanja, uslovna osuda može se opozvati najdocnije u roku od jedne godine od dana kad je proteklo vreme proveravanja.

(2) Ako osuđeni u određenom roku ne ispuni neku obavezu iz člana 52 stav 2 ovog zakona, sud može, najdocnije u roku od jedne godine od dana kad je proteklo vreme proveravanja, odrediti da se izvrši utvrđena kazna u uslovnoj osudi.

Uslovna osuda sa zaštitnim nadzorom

Član 58

(1) Pod uslovima utvrđenim u republičkom zakonu sud može odrediti da se učinilac kome je izrečena uslovna osuda stavi pod zaštitni nadzor za određeno vreme u toku vremena proveravanja.

(2) Zaštitni nadzor obuhvata zakonom predviđene mere pomoći, staranja, nadzora i zaštite.

(3) Ako u toku trajanja zaštitnog nadzora sud utvrdi da je ispunjena svrha ove mere, može zaštitni nadzor ukinuti pre isteka određenog vremena.

(4) Ako osuđeni kome je izrečen zaštitni nadzor ne ispunjava obaveze koje mu je sud odredio, sud ga može opomenuti ili može ranije obaveze zameniti drugim ili produžiti trajanje zaštitnog nadzora u okviru vremena proveravanja, ili opozvati uslovnu osudu.

(5) Zaštitni nadzor nadležni sud može odrediti i prema učiniocu kome je izrečena uslovna osuda za krivično delo predviđeno saveznim zakonom, ako je ta mera propisana zakonom republike u kojoj se učiniocu sudi.

Sudska opomena

Član 59

(1) Sudska opomena može se izreći za krivična dela za koja je propisan zatvor do jedne godine ili novčana kazna, a učinjena su pod takvim olakšavajućim okolnostima koje ih čine osobito lakim.

(2) Za određena krivična dela i pod uslovima predviđenim zakonom sudska opomena može se izreći i kad je propisan zatvor do tri godine.

(3) Sudsku opomenu sud može izreći za više krivičnih dela učinjenih u sticaju ako za svako od tih dela postoje uslovi iz st. 1 ili 2 ovog člana.

(4) Pri odlučivanju da li će izreći sudsku opomenu sud će, vodeći računa o svrsi sudske opomene, posebno uzeti u obzir ličnost učinioca, njegov raniji život, njegovo ponašanje posle izvršenog krivičnog dela, stepen krivične odgovornosti i druge okolnosti pod kojima je delo učinjeno.

(5) Sudska opomena ne može se izreći vojnim licima za krivična dela protiv Vojske Jugoslavije.

Glava peta

MERE BEZBEDNOSTI

Svrha mera bezbednosti

Član 60

U okviru opšte svrhe krivičnih sankcija (član 5 stav 2), svrha mera bezbednosti je da se otklone stanja ili uslovi koji mogu biti od uticaja da učinilac ubuduće vrši krivična dela.

Vrste mera bezbednosti

Član 61

Učiniocima krivičnih dela mogu se izreći ove mere bezbednosti:

- 1) obavezno psihijatrijsko lečenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi;
- 2) obavezno psihijatrijsko lečenje na slobodi;
- 3) obavezno lečenje alkoholičara i narkomana;
- 4) zabrana vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti;
- 5) zabrana upravljanja motornim vozilom;
- 6) oduzimanje predmeta;
- 7) proterivanje stranca iz zemlje.

Izricanje mera bezbednosti

Član 62

(1) Sud može učiniocu krivičnog dela izreći jednu ili više mera bezbednosti kad postoje uslovi za njihovo izricanje predviđeni ovim zakonom.

(2) Obavezno psihijatrijsko lečenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi i obavezno psihijatrijsko lečenje na slobodi izriču se neuračunljivom učiniocu krivičnog dela samostalno. Uz ove mere mogu se izreći zabrana vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti, zabrana upravljanja motornim vozilom i oduzimanje predmeta.

(3) Zabrana upravljanja motornim vozilom i oduzimanje predmeta mogu se izreći ako je učiniocu izrečena kazna, uslovna osuda, sudska opomena ili oslobođenje od kazne.

(4) Obavezno lečenje alkoholičara i narkomana, zabrana vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti, zabrana javnog istupanja i proterivanje stranca iz zemlje mogu se izreći ako je učiniocu izrečena kazna ili uslovna osuda.

Obavezno psihijatrijsko lečenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi

Član 63

(1) Učiniocu koji je krivično delo učinio u stanju neuračunljivosti ili bitno smanjene uračunljivosti, sud će izreći obavezno psihijatrijsko lečenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi,

ako utvrdi da je opasan za okolinu i da je radi otklanjanja ove opasnosti potrebno njegovo lečenje i čuvanje u takvoj ustanovi.

(2) Meru iz stava 1 ovog člana sud će obustaviti kad utvrdi da je prestala potreba za lečenjem i čuvanjem učinioca u zdravstvenoj ustanovi.

(3) Učiniocu koji je krivično delo izvršio u stanju bitno smanjene računljivosti i koji je osuđen na zatvor, vreme provedeno u zdravstvenoj ustanovi računava se u vreme trajanja izrečene kazne. Ako je to vreme kraće od trajanja izrečene kazne, sud može odrediti da se osuđeni uputi na izdržavanje ostatka kazne ili da se pusti na uslovni otpust. Pri odlučivanju o puštanju na uslovni otpust sud će naročito uzeti u obzir uspeh lečenja osuđenog, njegovo zdravstveno stanje, vreme provedeno u zdravstvenoj ustanovi i ostatak kazne koju osuđeni nije izdržao.

Obavezno psihijatrijsko lečenje na slobodi

Član 64

(1) Učiniocu koji je krivično delo učinio u stanju neračunljivosti sud će izreći obavezno psihijatrijsko lečenje na slobodi, ako utvrdi da je opasan za okolinu, a za otklanjanje ove opasnosti je dovoljno njegovo lečenje na slobodi.

(2) Mera iz stava 1 ovog člana može se izreći i neračunljivom učiniocu prema kome je određeno obavezno psihijatrijsko lečenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi kad sud na osnovu rezultata lečenja utvrdi da više nije potrebno njegovo čuvanje i lečenje u zdravstvenoj ustanovi, nego samo njegovo lečenje na slobodi.

(3) Pod uslovima iz stava 1 ovog člana sud može izreći obavezno psihijatrijsko lečenje na slobodi i učiniocu čija je računljivost bitno smanjena i koji je na osnovu člana 63 stav 3 ovog zakona pušten na uslovni otpust.

(4) Obavezno psihijatrijsko lečenje na slobodi ne može trajati duže od dve godine.

(5) Ako se u slučajevima iz st 1 do 3 ovog člana učinilac ne podvrgne lečenju na slobodi, ili ga samovoljno napusti, ili i pored lečenja postane toliko opasan za okolinu da je potrebno njegovo čuvanje u zdravstvenoj ustanovi, sud može izreći obavezno psihijatrijsko lečenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi.

Obavezno lečenje alkoholičara i narkomana

Član 65

(1) Učiniocu koji je učinio krivično delo usled zavisnosti od stalne upotrebe alkohola ili opojnih droga i kod koga postoji opasnost da će usled ove zavisnosti i dalje da vrši krivična dela sud može izreći obavezno lečenje.

(2) Mera iz stava 1 ovog člana izvršava se u ustanovi za izvršenje kazne ili u zdravstvenoj ili drugoj specijalizovanoj ustanovi. Vreme provedeno u takvoj ustanovi računava se u kaznu.

(3) Pri izricanju uslovne osude sud može učiniocu naložiti lečenje na slobodi, uzimajući pri tom naročito u obzir spremnost učinioca da se podvrgne takvom lečenju. Ako se učinilac bez opravdanog razloga ne podvrgne lečenju na slobodi, ili lečenje samovoljno napusti, sud može odrediti da se opozove uslovna osuda ili da se mera obaveznog lečenja alkoholičara ili narkomana prinudno izvrši u zdravstvenoj ili drugoj specijalizovanoj ustanovi.

(4) Ako je ova mera izrečena uz uslovnu osudu, može trajati najduže dve godine.

Zabrana vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti

Član 66

(1) Sud može učiniocu krivičnog dela zabraniti vršenje određene službe, poziva ili samostalne delatnosti, svih ili nekih dužnosti vezanih za raspolaganje, korišćenje, upravljanje ili rukovanje državom ili društvenom imovinom ili za čuvanje te imovine, ako je učinilac zloupotrebio svoj položaj, vršenje delatnosti ili dužnosti radi izvršenja krivičnog dela ili ako se opravdano može smatrati da bi njegovo dalje vršenje takve delatnosti bilo opasno.

(2) Sud određuje trajanje mere iz stava 1 ovog člana, koje ne može biti kraće od jedne ni duže od deset godina, računajući od dana pravnosnažnosti odluke, s tim da vreme provedeno u zatvoru, odnosno u zdravstvenoj ustanovi za čuvanje i lečenje ne uračunava u vreme trajanja ove mere.

(3) Pri izricanju uslovne osude, sud može odrediti da će se ta osuda opozvati ako učinilac prekrši zabranu vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti.

Član 67

(Brisan)

Zabrana upravljanja motornim vozilom

Član 68

(1) Učiniocu krivičnog dela kojim se ugrožava javni saobraćaj sud može izreći zabranu upravljanja motornim vozilom određene vrste ili kategorije.

(2) Meru iz stava 1 ovog člana sud može izreći ako nađe da okolnosti pod kojima je delo izvršeno ili ranije kršenje saobraćajnih propisa od strane učinioca pokazuju da je opasno da on upravlja motornim vozilom određene vrste ili kategorije. Pri odlučivanju da li će izreći tu meru sud će uzeti u obzir i to da li je učinilac vozač motornog vozila po zanimanju.

(3) Sud određuje trajanje mere iz stava 1 ovog člana, koje ne može biti kraće od tri meseca ni duže od pet godina, računajući od dana pravnosnažnosti odluke, s tim da se vreme provedeno u zatvoru, odnosno zdravstvenoj ustanovi za čuvanje i lečenje ne uračunava u vreme trajanja ove mere.

(4) Ako je mera iz stava 1 ovog člana izrečena licu koje ima stranu dozvolu za upravljanje motornim vozilom, ona obuhvata zabranu njenog korišćenja na teritoriji SRJ za vreme od tri meseca do pet godina.

(5) Pri izricanju uslovne osude sud može odrediti da će se ta osuda opozvati ako učinilac prekrši zabranu upravljanja motornim vozilom.

Oduzimanje predmeta

Član 69

(1) Predmeti koji su upotrebljeni ili su bili namenjeni za izvršenje krivičnog dela ili koji su nastali izvršenjem krivičnog dela mogu se oduzeti ako su svojina učinioca.

(2) Predmeti iz stava 1 ovog člana mogu se oduzeti i kad nisu svojina učinioca ako to zahtevaju interesi opšte bezbednosti ili razlozi morala, ali time se ne dira u pravo trećih lica na naknadu štete od učinioca.

(3) Zakonom se može odrediti obavezno oduzimanje predmeta.

Proterivanje stranca iz zemlje

Član 70

(1) Sud može strancu izreći proterivanje sa teritorije SRJ za vreme od jedne do deset godina, ili zauvek.

(2) Pri oceni da li će izreći meru iz stava 1 ovog člana sud će uzeti u obzir pobude iz kojih je krivično delo učinjeno, način izvršenja krivičnog dela i druge okolnosti koje ukazuju na nepoželjnost daljeg boravka stranca u SRJ.

(3) Vreme trajanja proterivanja računa se od dana pravosnažnosti odluke, s tim da se vreme provedeno u zatvoru ne uračunava u vreme trajanja ove mere.

Glava šesta

OPŠTA PRAVILA O VASPITNIM MERAMA I O KAŽNJAVANJU MALOLETNIKA

Važenje posebnih krivičnopravnih odredaba za maloletnike

Član 71

(1) Za maloletne učinioce krivičnih dela važe odredbe ove glave i krivično pravne odredbe republičkih krivičnih zakona o maloletnicima, a ostale krivičnopravne odredbe sadržane u saveznim zakonima i zakonima republika primenjuju se na maloletnike samo ako nisu u suprotnosti sa posebnim odredbama koje za njih važe.

(2) Posebne odredbe koje važe za maloletne učinioce krivičnih dela primenjuju se pod uslovima predviđenim u odredbama ove glave i na punoletna lica kad im se sudi za krivična dela koja su učinila kao maloletnici, a izuzetno i na lica koja su učinila krivično delo kao mlađi punoletnici.

Isključenje krivičnih sankcija prema deci

Član 72

Prema maloletniku koji u vreme izvršenja krivičnog dela nije navršio četrnaest godina (dete) ne mogu se primeniti krivične sankcije.

Krivične sankcije prema maloletnicima

Član 73

(1) Maloletniku koji je u vreme izvršenja krivičnog dela navršio četrnaest - a nije navršio šesnaest godina (mlađi maloletnik) - mogu se izreći samo vaspitne mere.

(2) Maloletniku koji je u vreme izvršenja krivičnog dela navršio šesnaest - a nije navršio osamnaest godina (stariji maloletnik) - mogu se izreći vaspitne mere pod uslovima predviđenim ovim zakonom, a izuzetno mu se može izreći maloletnički zatvor.

(3) Mere bezbednosti mogu se maloletnicima izreći pod uslovima koje predviđa republički zakon.

(4) Maloletniku se ne mogu izreći sudska opomena i uslovna osuda.

Svrha vaspitnih mera i maloletničkog zatvora

Član 74

U okviru opšte svrhe krivičnih sankcija (član 5 stav 2), svrha vaspitnih mera i maloletničkog zatvora je da se pružanjem zaštite i pomoći maloletnim učiniocima krivičnih dela, vršenjem nadzora nad njima, njihovim stručnim osposobljavanjem i razvijanjem njihove lične odgovornosti, obezbedi njihovo vaspitanje, prevaspitanje i pravilan razvoj. Pored toga, svrha maloletničkog zatvora je vršenje pojačanog uticaja na maloletne učinioce da ubuduće ne vrše krivična dela, kao i na druge maloletnike da ne vrše krivična dela.

Vrste vaspitnih mera

Član 75

(1) Vaspitne mere su: disciplinske, pojačanog nadzora i zavodske.

(2) Disciplinske mere izriču se prema maloletniku prema kome nije potrebno preduzeti trajnije mere vaspitavanja, a naročito ako je učinio krivično delo iz nepromišljenosti ili lakomislenosti.

(3) Mere pojačanog nadzora izriču se prema maloletniku prema kome treba preduzeti trajnije mere vaspitavanja, prevaspitavanja ili lečenja uz odgovarajući nadzor, a nije potrebno njegovo potpuno odvajanje iz dosadašnje sredine.

(4) Zavodske mere izriču se prema maloletniku prema kome treba preduzeti trajnije mere vaspitavanja, prevaspitavanja ili lečenja i njegovo potpuno odvajanje iz dosadašnje sredine. Ove mere ne mogu da traju duže od pet godina.

Izmena odluke o vaspitnim merama i obustava njihovog izvršenja

Član 76

Pod uslovima predviđenim zakonom sud može obustaviti izvršenje vaspitne mere, zameniti je drugom vaspitnom merom, vršiti druge izmene u pogledu izrečene vaspitne mere, ili odlučiti da se izrečena vaspitna mera ne izvrši ako je od njenog izricanja proteklo određeno vreme a izvršenje još nije započeto.

Kažnjavanje starijih maloletnika

Član 77

Kazniti se može samo krivično odgovoran stariji maloletnik koji je učinio krivično delo za koje je zakonom propisana kazna teža od pet godina zatvora, a zbog teških posledica dela i visokog stepena krivične odgovornosti ne bi bilo opravdano izreći vaspitnu meru.

Maloletnički zatvor

Član 78

(1) Maloletnički zatvor ne može biti kraći od jedne ni duži od deset godina, a izriče se na pune godine ili na pola godine.

(2) Pri odmeravanju kazne starijem maloletniku za određeno krivično delo sud ne može izreći maloletnički zatvor u trajanju dužem od propisane kazne zatvora za to delo, ali sud nije vezan za najmanju propisanu meru te kazne.

Izricanje vaspitnih mera i maloletničkog zatvora za krivična dela u sticaju

Član 79

(1) Za krivična dela u sticaju sud izriče maloletniku samo jednu vaspitnu meru ili samo kaznu maloletničkog zatvora kad postoje zakonski uslovi za izricanje te kazne i kad sud nađe da je treba izreći.

(2) Po odredbi stava 1 ovog člana sud će postupiti i kad posle izrečene vaspitne mere, odnosno maloletničkog zatvora utvrdi da je maloletnik pre ili posle njihovog izricanja učinio neko krivično delo.

Zastarelost izvršenja kazne maloletničkog zatvora

Član 80

Kazna maloletničkog zatvora ne može se izvršiti ako je proteklo:

- 1) deset godina od osude na maloletnički zatvor preko pet godina;
- 2) pet godina od osude na maloletnički zatvor preko tri godine;
- 3) tri godine od osude na maloletnički zatvor do tri godine.

Izricanje krivičnih sankcija punoletnim licima za dela koja su učinila kao maloletnici

Član 81

(1) Punoletnom licu koje je navršilo dvadeset jednu godinu ne može se suditi za krivično delo koje je izvršavalo kao mlađi maloletnik.

(2) Ako punoletno lice u vreme suđenja nije navršilo dvadeset jednu godinu može mu se suditi samo za krivična dela za koja je propisana kazna teža od pet godina zatvora. Ovakvom licu sud može izreći samo odgovarajuću zavodsku vaspitnu meru. Pri oceni da li će ovu meru izreći, sud će uzeti u obzir sve okolnosti slučaja, a naročito težinu učinjenog dela, vreme koje je proteklo od njegovog izvršenja, vladanja učionica i svrhu ove vaspitne mere.

(3) Punoletnom licu može se za krivično delo koje je izvršilo kao stariji maloletnik izreći odgovarajuća zavodska vaspitna mera, a pod uslovima iz člana 77 ovog zakona, kazna maloletničkog zatvora. Pri oceni da li će i koju od ovih sankcija izreći, sud će uzeti u obzir sve okolnosti slučaja, a naročito težinu učinjenog dela, vreme koje je proteklo od njegovog izvršenja, vladanje učionica, kao i svrhu koju treba postići ovim sankcijama.

(4) Izuzetno od odredbe stava 3 ovog člana, punoletnom licu koje je u vreme suđenja navršilo dvadeset jednu godinu sud može, umesto maloletničkog zatvora, izreći zatvor ili uslovnu osudu. Kazna zatvora, izrečena u ovom slučaju, ima u pogledu rehabilitacije, brisanja osude i pravnih posledica osude isto pravno dejstvo kao i kazna maloletničkog zatvora.

Izricanje vaspitnih mera mlađim punoletnim licima

Član 82

(1) Učiniocu koji je kao punoletan izvršio krivično delo, a u vreme suđenja nije navršio dvadeset jednu godinu sud može izreći odgovarajuću meru pojačanog nadzora ili zavodsku meru ako se, s obzirom na njegovu ličnost i okolnosti pod kojima je delo učinio, može očekivati da će se i vaspitnom merom postići svrha koja bi se ostvarila izricanjem kazne.

(2) Mlađem punoletnom licu kome je izrečena vaspitna mera sud može, pod uslovima predviđenim ovim zakonom, izreći sve mere bezbednosti, osim zabrane vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti.

(3) Izrečena vaspitna mera može trajati najviše do navršene dvadeset treće godine učionica.

Dejstvo vaspitnih mera i kazne maloletničkog zatvora

Član 83

Vaspitne mere i maloletnički zatvor ne povlače pravne posledice koje se sastoje u zabrani sticanja određenih prava (član 89 stav 2).

Glava sedma

ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI PRIBAVLJENE KRIVIČNIM DELOM

Osnov oduzimanja imovinske koristi

Član 84

(1) Niko ne može zadržati imovinsku korist pribavljenu krivičnim delom.

(2) Korist iz stava 1 ovog člana oduzeće se sudskom odlukom kojom je utvrđeno izvršenje krivičnog dela, pod uslovima predviđenim ovim zakonom.

Način oduzimanja imovinske koristi

Član 85

(1) Od učinioca će se oduzeti novac, predmeti od vrednosti i svaka druga imovinska korist koji su pribavljeni krivičnim delom, a ako oduzimanje nije moguće - učinilac će se obavezati da plati novčani iznos koji odgovara pribavljenoj imovinskoj koristi.

(2) Imovinska korist pribavljena krivičnim delom može se oduzeti od lica na koja je prenesena bez naknade ili uz naknadu koja ne odgovara stvarnoj vrednosti, ako su ona znala ili mogla znati da je imovinska korist pribavljena krivičnim delom. Kad je imovinska korist prenesena na bliske srodnike, oduzeće se od njih ako ne dokažu da su kao naknadu dali punu vrednost.

Zaštita oštećenog

Član 86

(1) Ako je oštećenom u krivičnom postupku dosuđen imovinskopravni zahtev, sud će izreći oduzimanje imovinske koristi ukoliko ona prelazi dosuđeni imovinskopravni zahtev oštećenog.

(2) Oštećeni koji je u krivičnom postupku u pogledu svog imovinskopravnog zahteva upućen na parnicu - može tražiti da se namiri iz iznosa oduzete vrednosti, ako pokrene parnicu u roku od šest meseci od dana pravosnažnosti odluke kojom je upućen na parnicu i ako u roku od tri meseca od dana pravosnažnosti odluke kojom je utvrđen njegov zahtev zatraži namirenje iz oduzete vrednosti.

(3) Oštećeni koji u krivičnom postupku nije prijavio imovinskopravni zahtev može zahtevati namirenje iz oduzete vrednosti, ako je radi utvrđenja svog zahteva pokrenuo parnicu u roku od tri meseca od dana saznanja za presudu kojom se oduzima imovinska korist, a najdalje u roku od dve godine od pravosnažnosti odluke o oduzimanju imovinske koristi i ako u roku od tri meseca od dana pravosnažnosti odluke kojom je utvrđen njegov zahtev zatraži namirenje iz oduzete vrednosti.

Oduzimanje imovinske koristi od preduzeća ili druge organizacije

Član 87

Ako je krivičnim delom učinioca pribavljena imovinska korist za preduzeće ili drugu organizaciju, ta će se korist oduzeti od tog preduzeća ili organizacije.

Glava osma

PRAVNE POSLEDICE OSUDE

Nastupanje pravnih posledica osude

Član 88

(1) Osude za određena krivična dela ili na određene kazne mogu imati za pravnu posledicu prestanak, odnosno gubitak određenih prava ili zabranu sticanja određenih prava.

(2) Pravne posledice osude ne mogu nastupiti kad je za krivično delo učiniocu izrečena novčana kazna, uslovna osuda ili sudska opomena ili kad je učinilac oslobođen od kazne.

(3) Pravne posledice osude mogu se predvideti samo zakonom i nastupaju po sili zakona kojim su predviđene.

Vrste pravnih posledica osude

Član 89

(1) Pravne posledice osude koje se odnose na prestanak ili gubitak određenih prava jesu:

1) prestanak vršenja određenih poslova ili funkcija u državnim organima, organima teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, preduzećima ili drugim organizacijama;

2) prestanak radnog odnosa ili prestanak vršenja određenog zvanja, poziva ili zanimanja;

3) gubitak čina vojnog starešine ili klase vojnog službenika;

4) oduzimanje odlikovanja.

(2) Pravne posledice osude koje se sastoje u zabrani sticanja određenih prava jesu:

1) zabrana vršenja određenih funkcija u državnim organima, organima teritorijalne i lokalne samouprave, javnim preduzećima i drugim organizacijama koje posluju državnom, odnosno društvenom imovinom;

2) zabrana sticanja određenog zvanja, poziva ili zanimanja, ili unapređenja u službi;

3) zabrana sticanja određenih dozvola ili odobrenja koja se daju odlukom državnih organa.

Početak i trajanje pravnih posledica osude

Član 90

(1) Pravne posledice osude nastupaju danom pravnosnažnosti presude.

(2) Pravne posledice osude koje se sastoje u zabranama sticanja određenih prava traju najduže deset godina od dana izdržane, oprostene ili zastarele kazne, ako za pojedine pravne posledice nije zakonom propisano kraće trajanje.

(3) Brisanjem osude prestaju pravne posledice osude.

Glava deveta

REHABILITACIJA, BRISANJE OSUDE I USLOVI ZA DAVANJE PODATAKA IZ KAZNE EVIDENCIJE

Rehabilitacija

Član 91

(1) Posle izdržane, oprostene ili zastarele kazne zatvora ili maloletničkog zatvora osuđena lica uživaju sva prava utvrđena ustavom, zakonom, drugim propisima i opštim aktima i mogu sticati sva prava, osim onih koja su im ograničena usled izrečene mere bezbednosti ili usled nastupanja pravne posledice osude.

(2) Odredba stava 1 ovoga člana važi i za lica na uslovnom otpustu, ako njihova prava nisu ograničena posebnim zakonskim odredbama o uslovnom otpustu.

Prestanak mera bezbednosti i pravnih posledica osude na osnovu sudske odluke

Član 92

(1) Sud može odlučiti da prestanu mere bezbednosti zabrane vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti i zabrane upravljanja motornim vozilom ako su protekle tri godine od dana njihovog primenjivanja.

(2) Kad proteknu tri godine od dana izdržane, zastarele ili oprostene kazne sud može odrediti da prestane pravna posledica osude koja se odnosi na zabranu sticanja određenog prava.

(3) Pri oceni da li će odrediti prestanak mere bezbednosti, odnosno pravne posledice osude sud će uzeti u obzir ponašanje osuđenog posle osude, njegovu spremnost da naknadi štetu prouzrokovanu krivičnim delom i da vrati imovinsku korist stečenu izvršenjem krivičnog dela, kao i druge okolnosti koje ukazuju na opravdanost prestanka mere bezbednosti, odnosno pravne posledice osude.

(4) Prestankom pravnih posledica osude ne dira se u prava trećih lica koja se zasnivaju na osudi.

Brisanje osude

Član 93

(1) Osuda o izrečenoj sudskoj opomeni i osuda kojom je učinilac krivičnog dela oslobođen od kazne brišu se iz kaznene evidencije ako osuđeni u roku od jedne godine od dana pravnosnažnosti sudske odluke ne učini novo krivično delo.

(2) Uslovna osuda briše se iz kaznene evidencije posle jedne godine od kad je proteklo vreme proveravanja ako za to vreme osuđeni ne učini novo krivično delo.

(3) Osuda na novčanu kaznu briše se iz kaznene evidencije kad proteknu tri godine od dana izvršene, zastarele ili oprostene kazne ako za to vreme osuđeni ne učini novo krivično delo.

(4) Osude na zatvor do jedne godine i na maloletnički zatvor brišu se iz kaznene evidencije kad protekne pet godina od dana izdržane, zastarele ili oprostene kazne ako za to vreme osuđeni ne učini novo krivično delo.

(5) Sud može, na molbu osuđenog, odrediti da se briše iz kaznene evidencije osuda na zatvor preko jedne godine do tri godine ako je proteklo pet godina od dana izdržane, zastarele ili oprostene kazne, a u tom vremenu osuđeni nije izvršio novo krivično delo. Prilikom odlučivanja o brisanju osude sud će voditi računa o vladanju osuđenog posle izdržane kazne, o prirodi krivičnog dela i o drugim okolnostima koje mogu biti od značaja za ocenu o opravdanosti brisanja osude.

(6) Osude se ne mogu brisati iz kaznene evidencije za vreme trajanja mera bezbednosti.

(7) Ako je u toku roka za brisanje osude osuđenom izrečena kazna zatvora preko tri godine, neće se brisati ni ranije ni docnije osude.

(8) Više osuda istog lica mogu se brisati iz kaznene evidencije samo istovremeno, i to ako postoje uslovi za brisanje svake od tih osuda.

Davanje podataka iz kaznene evidencije

Član 94

(1) Podaci iz kaznene evidencije mogu se dati sudu, javnom tužilaštvu i organima unutrašnjih poslova u vezi sa krivičnim postupkom koji se vodi protiv lica koje je ranije bilo osuđeno, nadležnim organima za izvršenje krivičnih sankcija i nadležnim organima koji učestvuju u postupku davanja amnestije, pomilovanja ili brisanja osude.

(2) Podaci iz kaznene evidencije mogu se na obrazložen zahtev dati i državnim organima, preduzećima i drugim organizacijama, ako još traju određene pravne posledice osude ili mere bezbednosti ili ako za to postoji opravdan interes zasnovan na zakonu.

(3) Kad je osuda brisana podaci o toj osudi nikom se ne daju, osim sudu, javnom tužilaštvu i organima unutrašnjih poslova u vezi sa krivičnim postupkom koji se vodi protiv lica čija je osuda brisana.

(4) Niko nema prava da traži od građana da podnose dokaze o svojoj osuđivanosti ili neosuđivanosti.

(5) Građanima se, na njihov zahtev, mogu davati podaci o njihovoj osuđivanosti ili neosuđivanosti samo ako su im ovi podaci potrebni radi ostvarivanja njihovih prava u inostranstvu.

Glava deseta

ZASTARELOST

Zastarelost krivičnog gonjenja

Član 95

(1) Ako u ovom zakonu nije drukčije određeno, krivično gonjenje ne može se preduzeti kad protekne:

1) dvadeset pet godina od izvršenja krivičnog dela za koje se po zakonu može izreći zatvor od četrdeset godina;

2) petnaest godina od izvršenja krivičnog dela za koje se po zakonu može izreći zatvor preko deset godina;

3) deset godina od izvršenja krivičnog dela za koje se po zakonu može izreći zatvor preko pet godina;

4) pet godina od izvršenja krivičnog dela za koje se po zakonu može izreći zatvor preko tri godine;

5) tri godine od izvršenja krivičnog dela za koje se po zakonu može izreći zatvor preko jedne godine;

6) dve godine od izvršenja krivičnog dela za koje se po zakonu može izreći zatvor do jedne godine ili novčana kazna;

(2) Ako je za krivično delo propisano više kazni, rok zastarelosti određuje se po najtežoj propisanoj kazni.

Tok i prekid zastarevanja krivičnog gonjenja

Član 96

(1) Zastarevanje krivičnog gonjenja počinje od dana kad je krivično delo učinjeno.

(2) Zastarevanje ne teče za vreme za koje se po zakonu gonjenje ne može otpočeti ili produžiti.

(3) Zastarevanje se prekida svakom procesnom radnjom koja se preduzima radi gonjenja učinioca zbog učinjenog krivičnog dela.

(4) Zastarevanje se prekida i kad učinilac u vreme dok teče rok zastarelosti učini isto tako teško ili teže krivično delo.

(5) Sa svakim prekidom zastarevanje počinje ponovo da teče.

(6) Zastarelost krivičnog gonjenja nastaje u svakom slučaju kad protekne dvaput onoliko vremena koliko se po zakonu traži za zastarelost krivičnog gonjenja.

Zastarelost izvršenja kazne

Član 97

Ako u ovom zakonu nije drukčije određeno, izrečena kazna ne može se izvršiti kad protekne:

- 1) dvadeset pet godina od osude na zatvor u trajanju od četrdeset godina;
- 2) petnaest godina od osude na zatvor preko deset godina;
- 3) deset godina, od osude na zatvor preko pet godina;
- 4) pet godina od osude na zatvor preko tri godine;
- 5) tri godine od osude na zatvor preko jedne godine;
- 6) dve godine od osude na zatvor do jedne godine ili na novčanu kaznu.

Zastarelost izvršenja sporednih kazni i mera bezbednosti

Član 98

- (1) Zastarelost izvršenja novčane kazne kao sporedne kazne nastaje kad protekne dve godine od dana pravnosnažnosti presude kojom je ta kazna izrečena.
- (2) Zastarelost izvršenja mera bezbednosti obaveznog psihijatrijskog lečenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, obaveznog psihijatrijskog lečenja na slobodi i oduzimanja predmeta nastaje kad protekne pet godina od dana pravnosnažnosti odluke kojom su te mere izrečene.
- (3) Zastarelost izvršenja mera bezbednosti zabrane vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti i zabrane upravljanja motornim vozilom nastaje kad protekne vreme za koje su te mere izrečene.

Tok i prekid zastarevanja izvršenja kazne

Član 99

- (1) Zastarevanje izvršenja kazne počinje od dana kad je presuda postala pravnosnažna, a ako je uslovna osuda opozvana - od dana kad je odluka o opozivanju postala pravnosnažna.
- (2) Zastarevanje ne teče za vreme za koje se po zakonu izvršenje kazne ne može preduzeti.
- (3) Zastarevanje se prekida svakom radnjom nadležnog organa koja se preduzima radi izvršenja kazne.
- (4) Sa svakim prekidom zastarevanje počinje ponovo da teče.
- (5) Zastarelost izvršenja kazne nastaje u svakom slučaju kad protekne dvaput onoliko vremena koliko se po zakonu traži za zastarelost izvršenja kazne.
- (6) Odredbe st. 2 do 5 ovog člana shodno se primenjuju i na zastarelost izvršenja mera bezbednosti.

Nezastarivost krivičnih dela genocida i ratnih zločina

Član 100

Krivično gonjenje i izvršenje kazne ne zastareva za krivična dela predviđena u čl. 141 do 145 ovog zakona, kao ni za krivična dela za koja po međunarodnim ugovorima ova zastarelost ne može da nastupi.

Glava jedanaesta

AMNESTIJA I POMILOVANJE

Amnestija

Član 101

Licima koja su obuhvaćena aktom amnestije daje se oslobođenje od gonjenja ili potpuno ili delimično oslobođenje od izvršenja kazne, zamenjuje se izrečena kazna blažom kaznom, određuje se brisanje osude ili se ukida određena pravna posledica osude.

Pomilovanje

Član 102

(1) Pomilovanjem se poimenično određenom licu daje oslobođenje od gonjenja ili potpuno ili delimično oslobođenje od izvršenja kazne, zamenjuje se izrečena kazna blažom kaznom ili uslovnom osudom, ili se određuje brisanje osude, ili se ukida, odnosno određuje kraće trajanje određene pravne posledice osude ili mere bezbednosti.

(2) Pomilovanjem može da se odredi ukidanje ili kraće trajanje svih mera bezbednosti: zabrane vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti, zabrane upravljanja motornim vozilom učiniocima koji su vozači po zanimanju ili proterivanja stranca iz zemlje.

Dejstvo amnestije i pomilovanja na prava trećih lica

Član 103

Davanjem amnestije ili pomilovanja ne dira se u prava trećih lica koja se zasnivaju na osudi.

Glava dvanaesta

VAŽENJE JUGOSLOVENSKOG KRIVIČNOG ZAKONODAVSTVA PREMA MESTU IZVRŠENJA KRIVIČNOG DELA

Važenje jugoslovenskog krivičnog zakonodavstva za svakog ko na teritoriji SRJ učini krivično delo

Član 104

(1) Jugoslovensko krivično zakonodavstvo važi za svakog ko na teritoriji SRJ učini krivično delo.

(2) Jugoslovensko krivično zakonodavstvo važi i za svakog ko učini krivično delo na domaćem brodu, bez obzira gde se brod nalazio u vreme izvršenja dela.

(3) Jugoslovensko krivično zakonodavstvo važi i za svakog ko učini krivično delo u domaćem civilnom vazduhoplovu dok je u letu, ili u domaćem vojnom vazduhoplovu, bez obzira gde se vazduhoplov nalazio u vreme izvršenja dela.

Važenje jugoslovenskog krivičnog zakonodavstva za određena krivična dela izvršena u inostranstvu

Član 105

Jugoslovensko krivično zakonodavstvo važi za svakog ko u inostranstvu učini krivično delo iz čl. 114 do 133 i čl. 135 do 138 ovog zakona ili iz člana 168 ovog zakona ako se falsifikovanje odnosi na domaći novac.

Važenje jugoslovenskog krivičnog zakonodavstva za državljanina SRJ koji učini krivično delo u inostranstvu

Član 106

Jugoslovensko krivično zakonodavstvo važi za državljanina SRJ i kad u inostranstvu učini koje drugo krivično delo, osim krivičnih dela navedenih u članu 105 ovog zakona, ako se zatekne na teritoriji SRJ ili joj bude ekstradiran.

Važenje jugoslovenskog krivičnog zakonodavstva za stranca koji učini krivično delo u inostranstvu

Član 107

(1) Jugoslovensko krivično zakonodavstvo važi i za stranca koji van teritorije SRJ učini prema njoj ili njenom državljaninu krivično delo i kad nisu u pitanju krivična dela navedena u članu 105 ovog zakona, ako se zatekne na teritoriji SRJ ili joj bude ekstradiran.

(2) Jugoslovensko krivično zakonodavstvo važi i za stranca koji prema stranoj državi ili prema strancu učini u inostranstvu krivično delo za koje se po tom zakonodavstvu može izreći zatvor od pet godina ili teža kazna, kad se zatekne na teritoriji SRJ, a ne bude ekstradiran stranoj državi. Ako ovim zakonom nije drukčije određeno, sud u takvom slučaju ne može izreći težu kaznu od kazne koja je propisana zakonom zemlje u kojoj je krivično delo učinjeno.

Posebni uslovi za gonjenje

Član 108

(1) Ako je u slučajevima iz člana 104 ovog zakona pokrenut ili dovršen krivični postupak u stranoj državi, gonjenje u SRJ preduzeće se samo po odobrenju saveznog državnog tužioca za krivična dela predviđena u saveznom krivičnom zakonu, odnosno po odobrenju republičkog tužioca za krivična dela predviđena u republičkom krivičnom zakonu.

(2) U slučajevima iz čl. 106 i 107 ovog zakona gonjenje se neće preduzeti:

1) ako je učinilac potpuno izdržao kaznu na koju je u inostranstvu osuđen;

2) ako je učinilac u inostranstvu pravnosnažnom presudom oslobođen ili mu je kazna zastarela ili oprostena;

3) ako se za krivično delo po stranom zakonu goni po zahtevu oštećenog, a takav zahtev nije podnesen.

(3) U slučajevima iz čl. 106 i 107 ovog zakona gonjenje će se preduzeti samo kad se za krivično delo kažnjava i po zakonu zemlje u kojoj je delo učinjeno. Kad se u slučajevima iz člana 106 i člana 107 stav 1 ovog zakona po zakonu zemlje u kojoj je delo učinjeno za to krivično delo ne kažnjava, gonjenje se može preduzeti samo po odobrenju saveznog državnog tužioca za krivična dela predviđena u saveznom krivičnom zakonu, odnosno po odobrenju republičkog tužioca za krivična dela predviđena u republičkom krivičnom zakonu.

(4) Samo po odobrenju saveznog državnog tužioca može se u SRJ preduzeti gonjenje u slučajevima iz člana 107 stav 2 ovog zakona, bez obzira na zakon zemlje u kojoj je krivično delo učinjeno, ako je u pitanju delo koje je u vreme kad je izvršeno smatrano krivičnim delom prema opštim pravnim načelima priznatim od strane međunarodne zajednice.

(5) U slučajevima iz člana 104 ovog zakona gonjenje stranca može se, pod uslovom uzajamnosti, ustupiti stranoj državi.

Uračunavanje pritvora i kazne izdržane u inostranstvu

Član 109

Pritvor, lišenje slobode u toku ekstradicionog postupka, kao i kazna koju je učinilac izdržao po presudi inostranog suda, uračunaće se u kaznu koju izrekne domaći sud za isto krivično delo, a ako kazne nisu iste vrste - uračunavanje će se izvršiti po oceni suda.

Glava trinaesta

VAŽENJE REPUBLIČKOG KRIVIČNOG ZAKONA PREMA MESTU IZVRŠENJA KRIVIČNOG DELA

Važenje republičkog krivičnog zakona za krivična dela izvršena na teritoriji republike

Član 110

(1) Krivični zakon republike važi za svakog ko na teritoriji te republike učini krivično delo predviđeno tim zakonom, bez obzira na to gde mu se za to delo sudi.

(2) Ako je krivično delo izvršeno na teritoriji dve republike, primeniće se zakon republike u kojoj se učiniocu sudi.

Primenjivanje odredaba o vaspitnim merama i kažnjavanju maloletnika

Član 111

Kad se maloletniku ili punoletnom licu, koje je u vreme izvršenja krivičnog dela bilo maloletno, sudi za krivično delo predviđeno u saveznom ili republičkom krivičnom zakonu,

primenjuju se odredbe o vaspitnim merama i kažnjavanju maloletnika koje važe u mestu u kome se učiniocu krivičnog dela sudi.

Važenje republičkog krivičnog zakona za krivična dela izvršena van teritorije SRJ

Član 112

Za krivična dela predviđena zakonom republike, kad su ta dela izvršena van teritorije SRJ, podrazumevajući i krivična dela izvršena na domaćem brodu ili u domaćem vazduhoplovu dok su ovi van teritorije SRJ, primenjuje se krivični zakon republike u kojoj se učiniocu sudi.

Glava četrnaesta

ZNAČENJE IZRAZA U OVOM ZAKONU

Član 113

- (1) Pod teritorijom SRJ podrazumevaju se suvozemna teritorija, obalno more i vodene površine unutar njenih granica, kao i vazdušni prostor nad njima.
- (2) Pod teritorijom republike podrazumevaju se suvozemna teritorija, obalno more i vodene površine unutar njenih granica, kao i vazdušni prostor nad njima.
- (3) Pod jugoslovenskim krivičnim zakonodavstvom podrazumevaju se sve krivičnopravne odredbe sadržane u saveznim zakonima i zakonima republika.
- (4) Pod pojmom službenog lica, kad je označeno kao izvršilac krivičnog dela, smatraju se: izabrani ili postavljeni funkcioneri u Saveznoj skupštini, Saveznoj vladi, saveznim ministarstvima i drugim saveznim organima i organizacijama; lica koja stalno ili povremeno, vrše službenu dužnost u saveznim ministarstvima i drugim saveznim organima i organizacijama i vojna lica, ako krivično delo nije predviđeno u glavi dvadesetoj ovog zakona.
- (5) Pod pojmom vojno lice smatraju se: vojnik na odsluženju vojnog roka; vojnik po ugovoru; pitomac vojne škole; aktivni mlađi oficir, oficir ili vojni službenik; lice iz rezervnog sastava dok se kao vojni obveznik nalazi na vojnoj dužnosti i civilno lice koje vrši određenu vojnu dužnost.
- (6) Kad je kao izvršilac određenih krivičnih dela označeno službeno lice ili vojno lice, lica navedena u st. 4 i 5 ovog člana mogu biti izvršioци tih dela, ako iz obeležja pojedinog dela ili iz pojedinog propisa ne proizlazi da izvršilac može biti samo neko od tih lica.
- (7) Isprava je svaki predmet koji je podoban ili određen da služi kao dokaz kakve činjenice koja ima vrednost za pravne odnose.
- (8) Novac je i metalni i papirni novac koji je na osnovu zakona u opticaju u SRJ ili u stranoj državi.
- (9) Pod znacima za vrednost smatraju se i strani znaci za vrednost.

(10) Kao sila smatra se i primena hipnoze ili omamljujućih sredstava, s ciljem da se neko protiv svoje volje dovede u nesvesno stanje ili onesposobi za otpor.

(11) Kao motorno vozilo smatra se svako saobraćajno sredstvo na motorni pogon u suvozemnom, vodenom i vazdušnom saobraćaju.

POSEBNI DEO

Glava petnaesta

KRIVIČNA DELA PROTIV USTAVNOG UREĐENJA I BEZBEDNOSTI SRJ

Napad na ustavno uređenje

Član 114

Ko pokuša da upotrebom sile ili pretnjom upotrebe sile promeni ustavno uređenje SRJ ili da svrgne najviše državne organe, kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

Priznavanje kapitulacije i okupacije

Član 115

Građanin SRJ koji potpiše ili prizna kapitulaciju ili koji prihvati ili prizna okupaciju SRJ ili pojedinog njenog dela, kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili zatvorom od četrdeset godina.

Ugrožavanje teritorijalne celine

Član 116

(1) Ko pokuša da upotrebom sile ili drugim protivustavnim putem otcepi neki deo teritorije SRJ ili da deo te teritorije pripoji drugoj državi, kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

(2) Ko pokuša da upotrebom sile ili drugim protivustavnim putem izmeni granice između republika, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.

Ugrožavanje nezavisnosti

Član 117

Građanin SRJ koji pokuša da dovede SRJ u položaj potčinjenosti ili zavisnosti prema nekoj drugoj državi, kazniće se zatvorom najmanje pet godina

Sprečavanje borbe protiv neprijatelja

Član 118

(1) Građanin SRJ koji za vreme rata ili oružanog sukoba sprečava građane SRJ ili građane njenih saveznika da vode borbu protiv neprijatelja, kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

(2) Građanin SRJ koji za vreme rata ili oružanog sukoba propagandom ili na drugi način odvrća građane SRJ ili građane njenih saveznika da vode borbu protiv neprijatelja, kazniće se zakonom najmanje jednu godinu.

Služba u neprijateljskoj vojsci

Član 119

(1) Građanin SRJ koji za vreme rata ili oružanog sukoba služi u neprijateljskoj vojsci ili drugim neprijateljskim oružanim formacijama, ili učestvuje u ratu ili oružanom sukobu kao borac protiv SRJ ili njenih saveznika, kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

(2) Ko vrbuje građane SRJ sa službu u neprijateljskoj vojsci ili drugim neprijateljskim oružanim formacijama ili za učestvovanje u ratu ili oružanom sukobu protiv SRJ ili njenih saveznika, kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

Pomaganje neprijatelja

Član 120

(1) Građanin SRJ koji za vreme rata pomaže neprijatelja u sprovođenju rekvizicije, oduzimanju hrane ili drugih dobara ili u sprovođenju kakvih drugih prinudnih mera prema stanovništvu, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se građanin SRJ koji za vreme rata politički ili privredno saraduje s neprijateljem.

Podrivanje vojne i odbrambene moći

Član 121

(1) Ko uništi, učini neupotrebljivim ili omogući da pređu u ruke neprijatelja odbrambena postrojenja, odbrambeni objekti, položaji, naoružanje ili druga vojna i odbrambena sredstva ili preda trupe neprijatelju, ili na drugi način omete ili dovede u opasnost vojne ili odbrambene, kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

(2) Građanin SRJ koji učini delo iz stava 1 ovog člana u nameri da pomogne neprijatelju, kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

Ubistvo predstavnika najviših državnih organa

Član 122

Ko u nameri ugrožavanja ustavnog uređenja ili bezbednosti SRJ liši života predsednika SRJ, predsednika veća Savezne skupštine, predsednika Savezne vlade, predsednika republike ili predsednika skupštine ili vlade republike, kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili zatvorom od četrdeset godina.

Nasilje prema predstavniku najvišeg državnog organa

Član 123

(1) Ko u nameri ugrožavanja ustavnog uređenja ili bezbednosti SRJ izvrši otmicu lica iz člana 122 ovog zakona ili prema njemu ili njemu bliskom licu izvrši drugo nasilje, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.

(2) Učinilac dela iz stava 1 ovog člana koji lice kome je bila ograničena sloboda kretanja dobrovoljno pusti na slobodu, može se blaže kazniti ili osloboditi od kazne.

Oružana pobuna

Član 124

(1) Ko učestvuje u oružanoj pobuni koja je upravljena na ugrožavanje ustavnog uređenja ili bezbednosti SRJ, kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

(2) Organizator ili kolovođa pobune, kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

Terorizam

Član 125

Ko u nameri ugrožavanja ustavnog uređenja ili bezbednosti SRJ izazove eksploziju ili požar ili preduzme drugu opšteopasnu radnju ili akt nasilja kojim je stvoreno osećanje nesigurnosti kod građana, kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

Diverzija

Član 126

Ko u nameri ugrožavanja ustavnog uređenja ili bezbednosti SRJ rušenjem, paljenjam ili na drugi način uništi ili ošteti industrijski, poljoprivredni ili drugi privredni objekat, saobraćajno sredstvo, uređaj ili postrojenje, uređaj sistema veza, uređaj javne upotrebe za vodu, toplotu, plin ili energiju, branu, skladište, zgradu ili kakav drugi objekat koji ima veći značaj za privredu ili za redovan život građana, kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

Sabotaža

Član 127

Ko u nameri ugrožavanja ustavnog uređenja ili bezbednosti SRJ na prikriven, podmukao ili drugi sličan način, u vršenju svoje radne obaveze, prouzrokuje znatnu štetu za državni organ ili organizaciju, u kojoj radi ili za drugi državni organ ili organizaciju, kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

Špijunaža

Član 128

(1) Ko tajne vojne, ekonomske ili službene podatke ili dokumente saopšti, preda ili učini dostupnim stranoj državi, stranoj organizaciji ili licu koje im služi, kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

(2) Ko za stranu državu ili organizaciju stvara obaveštajnu službu u SRJ, ili njom rukovodi, kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

(3) Ko stupi u stranu obaveštajnu službu, prikuplja za nju podatke ili na drugi način pomaže njen rad, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Ko pribavlja tajne podatke ili dokumente u nameri da ih sopšti ili preda stranoj državi, stranoj organizaciji ili licu koje im služi, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(5) Ako je delo iz st. 1 i 2 ovog člana prouzrokovalo teške posledice za bezbednost, ekonomsku ili vojnu moć zemlje, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

(6) Tajnim se smatraju oni vojni, ekonomski ili službeni podaci i dokumenti koji su zakonom, drugim propisom ili odlukom nadležnog organa donesenim na osnovu zakona proglašeni tajnim, kao i podaci i dokumenti koji su dostupni samo određenom krugu lica, a koji se moraju držati tajnim jer bi njihovo odavanje dovelo do teških štetnih posledica za bezbednost i odbranu zemlje ili ekonomski interes zemlje.

Odavanje državne tajne

Član 129

(1) Ko neovlašćeno nepozvanom licu saopšti, preda ili učini dostupnim podatke ili dokumente koji su mu povereni, a koji predstavljaju državnu tajnu, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Ko drugom licu saopšti podatke ili dokumente za koje zna da su državna tajna, a do kojih je protivpravno došao kazniće se zatvorom do pet godina.

(3) Ako je delo iz stava 1 ovog člana izvršeno za vreme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti ili je dovelo do ugrožavanja bezbednosti, ekonomske ili vojne moći SRJ, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(4) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(5) Državnom tajnom smatraju se podaci ili dokumenti koji su zakonom, drugim propisom ili odlukom nadležnog organa donesenim na osnovu zakona proglašeni državnom tajnom i čije je odavanje imalo ili je moglo da ima štetne posledice za političke, ekonomske ili vojne interese zemlje.

Čl. 130 i 131

(Brisani)

Upućivanje i prebacivanje na teritoriju SRJ oružanih grupa, oružja i municije

Član 132

Ko upućuje ili prebacuje na teritoriju SRJ oružane grupe, teroriste, špijune, diverzante, oružje, eksploziv, otrove, opremu, municiju ili drugi materijal za izvršenje krivičnih dela iz ove glave, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

Pozivanje na nasilnu promenu ustavnog uređenja

Član 133

(1) Ko u nameri ugrožavanja ustavnog uređenja ili bezbednosti SRJ poziva ili podstiče da se silom promeni ustavno uređenje SRJ, svrgnu najviši organi vlasti i predstavnici tih organa (član 122), kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ko delo iz stava 1 ovog člana učini uz pomoć iz inostranstva, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ko upućuje ili prebacuje na teritoriju SRJ materijal koji je po svom sadržaju takav da poziva ili podstiče na vršenje dela iz stava 1 ovog člana, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(4) Ko u nameri rasturanja izrađuje ili umnožava materijal koji je po svom sadržaju takav da poziva ili podstiče na nasilnu promenu ustavnog uređenja SRJ, svrgavanje najviših organa vlasti ili predstavnika tih organa ili ko drži veću količinu tog materijala u nameri da ga on ili neko drugi rastura, kazniće se zatvorom do tri godine.

Izazivanje nacionalne, rasne i verske mržnje, razdora ili netrpeljivosti

Član 134

(1) Ko izaziva ili raspaljuje nacionalnu, rasnu ili versku mržnju, razdor ili netrpeljivost među narodima i nacionalnim manjinama koje žive u SRJ, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno prinudom, zlostavljanjem, ugrožavanjem sigurnosti, izlaganjem poruzi nacionalnih, etničkih ili verskih simbola, oštećenjem tuđih stvari, sknavljenjem spomenika, spomen-obeležja ili grobova, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ko delo iz st. 1 i 2 ovog člana vrši zloupotrebom položaja ili ovlašćenja ili ako je usled tih dela došlo do nereda, nasilja ili drugih teških posledica za zajednički život naroda i nacionalnih manjina koji žive u SRJ, kazniće se za delo iz stava 1 ovog člana zatvorom od jedne do osam godina, a za delo iz stava 2 - zatvorom od jedne do deset godina.

Povreda teritorijalnog suvereniteta

Član 135

Ko kršeći pravila međunarodnog prava prodre na teritoriju SRJ, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

Udruživanje radi neprijateljske delatnosti

Član 136

(1) Ko stvara zaveru, bandu, grupu ili drugo udruženje lica radi vršenja krivičnih dela iz člana 114 do 119 stav 2, čl. 120 do 123, čl. 125 do 127, i čl. 132 ovoga zakona, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Ko postane pripadnik nekog udruženja iz stava 1 ovog člana, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Učiniac dela iz stava 1 ovog člana koji, otkrivanjem udruženja ili na drugi način, spreči izvršenje krivičnih dela predviđenih u stavu 1 ovog člana, kazniće se zatvorom do tri godine, a može se i osloboditi kazne.

(4) Pripadnik udruženja iz stava 2 ovog člana koji otkrije udruženje pre nego što je u njegovom sastavu ili za njega učinio neko krivično delo predviđeno u stavu 1 ovog člana, kazniće se zatvorom do jedne godine, a može se i osloboditi kazne.

Pružanje pomoći učiniocu posle izvršenog krivičnog dela

Član 137

(1) Ko učinioca nekog krivičnog dela iz čl. 114 do 129 i čl. 132 do 136 i čl. 138 i 139 ovoga zakona krije, daje mu sklonište, hranu, materijal, novac ili druga sredstva, služi mu za održavanje veze, preduzima radnje upravljene na ometanje otkrivanja ili hvatanja učinioca, ili mu na drugi način pruža pomoć, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Kazna za delo iz stava 1 ovog člana ne može biti teža ni po vrsti ni po visini od kazne propisane za krivično delo u pogledu koga je pružena pomoć.

(3) Neće se kazniti lice kome je učinilac dela navedenih u stavu 1 ovog člana bračni drug, lice koje sa njim živi u trajnoj vanbračnoj zajednici, kao i srodnik po krvi u pravoj liniji, brat ili sestra, usvojilac ili usvojenik i njihovi bračni drugovi ili lica sa kojima žive u trajnoj vanbračnoj zajednici.

Kažnjavanje za pripremanje

Član 138

Ko priprema izvršenje krivičnog dela (član 18 stav 3) iz čl. 114 do 116, čl. 121 do 127 i člana 128 st. 1 i 2 ovoga zakona, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

Kažnjavanje za najteže oblike krivičnog dela

Član 139

(1) Za krivično delo iz čl. 114, 116, 120 i 121 i čl. 124 do 127 ovoga zakona koje je imalo za posledicu smrt jednog ili više lica, ili je izazvalo opasnost za život ljudi, ili je praćeno teškim nasiljima ili velikim razaranjima ili je dovelo do ugrožavanja bezbednosti, ekonomske ili vojne snage zemlje, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

(2) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1 ovog člana učinilac sa umišljajem lišio života jedno ili više lica, kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili zatvorom od četrdeset godina.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se i ko učini krivično delo iz čl. 114 do 117, čl. 123 do 128 i čl. 132 i 136 ovog zakona za vreme ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti.

Član 140

(Brisan)

Glava šesnaesta

KRIVIČNA DELA PROTIV ČOVEČNOSTI I MEĐUNARODNOG PRAVA

Genocid

Član 141

Ko u nameri da potpuno ili delimično uništi neku nacionalnu, etničku, rasnu ili versku grupu naredi da se vrše ubistva ili teške povrede tela ili teško narušavanje fizičkog ili duševnog zdravlja članova grupe ili prinudno raseljavanje stanovništva, ili da se grupa stavi u takve životne uslove koji dovode do potpunog ili delimičnog istrebljenja grupe, ili da se primene mere kojima se sprečava rađanje između pripadnika grupe, ili da se vrši prinudno preseljavanje dece u drugu grupu, ili ko u istoj nameri izvrši neko od navedenih dela, kazniće se zatvorom najmanje pet godina ili zatvorom od četrdeset godina.

Ratni zločin protiv civilnog stanovništva

Član 142

(1) Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vreme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi da se izvrši napad na civilno stanovništvo, naselje, pojedina civilna lica ili lica onesposobljena za borbu, koji je imao za posledicu smrt, tešku telesnu povredu ili teško narušavanje zdravlja ljudi; napad bez izbora cilja kojim se pogađa civilno stanovništvo; da se prema civilnom stanovništvu vrše ubistva, mučenja, nečovečna postupanja, biološki, medicinski ili drugi naučni eksperimenti, uzimanje tkiva ili organa radi transplantacije, nanošenje velikih patnji ili povreda telesnog integriteta ili zdravlja; raseljavanje ili preseljavanje ili prisilno odnarodnjavanje ili prevođenje na drugu veru; prisiljavanje na prostituciju ili silovanja; primenjivanje mera zastrašivanja i terora, uzimanje talaca, kolektivno kažnjavanje, protivzakonito odvođenje u koncentracione logore i druga protivzakonita zatvaranja, lišavanje prava na pravilno i nepristrasno suđenje; prisiljavanje na službu u oružanim snagama neprijateljske sile ili u njenoj obaveštajnoj službi ili administraciji; prisiljavanje na prinudni rad, izgladnjavanje stanovništva, konfiskovanje imovine, pljačkanje imovine stanovništva, protivzakonito i samovoljno uništavanje ili prisvajanje u velikim razmerama imovine koje nije opravdano vojnim potrebama, uzimanje nezakonite i nesrazmerno velike kontribucije i rekvizicije, smanjenje vrednosti domaćeg novca ili protivzakonito izdavanje novca, ili ko izvrši neko od navedenih dela, kazniće se zatvorom najmanje pet godina ili zatvorom od četrdeset godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko kršeći pravila međunarodnog prava za vreme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi: da se izvrši napad na objekte posebno zaštićene međunarodnim pravom i objekte i postrojenja sa opasnom snagom kao što su brane, nasipi i nuklearne elektrane; da se bez izbora cilja pogađaju civilni objekti koji su pod posebnom zaštitom međunarodnog prava, nebranjena mesta i demilitarizovane zone; dugotrajno i velikih razmera oštećenje prirodne okoline koje može da šteti zdravlju ili opstanku stanovništva ili ko izvrši neko od navedenih dela.

(3) Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vreme rata, oružanog sukoba ili okupacije, kao okupator, naredi ili izvrši preseljenje delova svog civilnog stanovništva na okupiranu teritoriju, kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika

Član 143

Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vreme rata ili oružanog sukoba naredi da se prema ranjenicima, bolesnicima, brodolomcima ili sanitetskom ili verskom osoblju vrše ubistva, mučenja, nečovečna postupanja, biološki, medicinski ili drugi naučni eksperimenti, uzimanje tkiva ili organa radi transplantacije, ili nanošenje velikih patnji ili povreda telesnog integriteta ili zdravlja, ili protivzakonito i samovoljno uništavanje ili prisvajanje u velikim razmerama materijala sredstava sanitetskog transporta i zaliha sanitetskih ustanova ili jedinica koje nije opravdano vojnim potrebama, ili ko izvrši neko od navedenih dela, kazniće se zatvorom najmanje pet godina ili zatvorom od četrdeset godina.

Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika

Član 144

Ko kršeći pravila međunarodnog prava naredi da se prema ratnim zarobljenicima vrše ubistva, mučenja, nečovečna postupanja, biološki, medicinski ili drugi naučni eksperimenti, uzimanje tkiva ili organa radi transplantacije, nanošenje velikih patnji ili povreda telesnog integriteta ili zdravlja, prisiljavanja na vršenje službe u oružanim snagama neprijatelja, ili lišavanje prava na pravilno i nepristrasno suđenje, ili ko izvrši neko od navedenih dela, kazniće se zatvorom najmanje pet godina ili zatvorom od četrdeset godina.

Organizovanje grupe i podsticanje na izvršenje genocida i ratnih zločina

Član 145

(1) Ko organizuje grupu radi vršenja krivičnih dela iz čl. 141 do 144 ovog zakona, kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

(2) Ko postane pripadnik grupe iz stava 1 ovog člana, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.

(3) Pripadnik grupe iz stava 1 ovog člana koji otkrije grupu pre nego što je u njenom sastavu ili za nju učinio krivično delo, kazniće se zatvorom do tri godine, a može se i osloboditi od kazne.

(4) Ko poziva ili podstiče na izvršenje krivičnih dela iz čl. 141 do 144 ovog zakona, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

Protivpravno ubijanje i ranjavanje neprijatelja

Član 146

(1) Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vreme rata ili oružanog sukoba ubije ili rani neprijatelja koji je odložio oružje ili se bezuslovno predao ili nema sredstava za odbranu, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.

(2) Ako je ubistvo iz stava 1 ovog člana izvršeno na svirep ili podmukao način, iz koristoljublja ili iz drugih niskih pobuda, ili ako je ubijeno više lica, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina ili zatvorom od četrdeset godina.

(3) Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vreme rata ili oružanog sukoba naredi da u borbi ne sme biti preživelih pripadnika neprijatelja ili vodi borbu protiv neprijatelja na toj osnovi, kazniće se zatvorom najmanje pet godina ili zatvorom od četrdeset godina.

Protivpravno oduzimanje stvari od ubijenih i ranjenih na bojištu

Član 147

(1) Ko naredi da se protivpravno oduzimaju stvari od ubijenih ili ranjenih na bojištu, ili ko vrši takvo oduzimanje, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno na svirep način, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

Upotreba nedozvoljenih sredstava borbe

Član 148

(1) Ko za vreme rata ili oružanog sukoba naredi da se upotrebe borbena sredstva ili način borbe koji su zabranjeni pravilima međunarodnog prava, ili ih sam upotrebi, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana poginulo više lica, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina ili zatvorom od četrdeset godina.

Povređa parlamentara

Član 149

Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vreme rata ili oružanog sukoba vređa, zlostavlja ili zadrži parlamentara ili njegovu pratnju ili im spreči povratak, ili na drugi način povredi njihovu neprikosновенost, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Surovo postupanje s ranjenicima, bolesnicima i ratnim zarobljenicima

Član 150

Ko kršeći pravila međunarodnog prava surovo postupa s ranjenicima, bolesnicima ili ratnim zarobljenicima, ili onemogućava ili sprečava da koriste prava koja im po tim pravilima pripadaju, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Neopravdano odlaganje repatrijacije ratnih zarobljenika

Član 150a

Ko kršeći pravila međunarodnog prava, posle završenog rata ili oružanog sukoba naredi ili izvrši neopravdano odlaganje repatrijacije ratnih zarobljenika ili civilnih lica, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Uništavanje kulturnih i istorijskih spomenika

Član 151

(1) Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vreme rata ili oružanog sukoba uništava kulturne ili istorijske spomenike i građevine, ili ustanove namenjene nauci, umetnosti, vaspitanju ili humanitarnim ciljevima, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.

(2) Ako je radnjom iz stava 1 ovog člana uništen jasno prepoznatljiv objekt koji je kao kulturno i duhovno nasleđe naroda pod posebnom zaštitom međunarodnog prava, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

Podsticanje na agresivni rat

Član 152

Ko poziva ili podstiče na agresivni rat, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

Zloupotreba međunarodnih znakova

Član 153

(1) Ko zloupotrebi ili neovlašćeno nosi zastavu ili znak Organizacije ujedinjenih nacija, ili znake ili zastavu Crvenog krsta ili znake koji njima odgovaraju, ili druge priznate međunarodne znake kojima se obeležavaju određeni objekti radi zaštite od vojnih operacija, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ko delo iz stava 1 ovog člana učini u zoni ratnih operacija, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Rasna i druga diskriminacija

Član 154

(1) Ko na osnovu razlike u rasi, boji kože, nacionalnosti ili etničkom poreklu krši osnovna ljudska prava i slobode priznate od strane međunarodne zajednice, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko vrši proganjanje organizacije ili pojedinaca zbog njihovog zalaganja za ravnopravnost ljudi.

(3) Ko širi ideje o superiornosti jedne rase nad drugom, ili propagira rasnu mržnju, ili postiče na rasnu diskriminaciju, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Zasnivanje ropskog odnosa i prevoz lica u ropskom odnosu

Član 155

(1) Ko kršeći pravila međunarodnog prava stavi drugog u ropski ili njemu sličan odnos ili ga drži u takvom odnosu, kupi, proda, preda drugom licu ili posreduje kupovini, prodaji ili predaji ovakvog lica ili podstiče drugog da proda svoju slobodu ili slobodu lica koje izdržava ili se o njemu stara, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Ko prevozi lica koja se nalaze u ropskom ili njemu sličnom odnosu iz jedne zemlje u drugu, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ko delo iz st. 1 i 2 ovog člana učini prema maloletnom licu, kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

Međunarodni terorizam

Član 155a

(1) Ko u nameri da naškodi stranoj državi, oslobodilačkom pokretu ili međunarodnoj organizaciji izvrši otmicu nekog lica ili neko drugo nasilje, prouzrokuje eksploziju ili požar ili kakvom opšteopasnom radnjom ili opšteopasnim sredstvima izazove opasnost za život ljudi i imovinu velike vrednosti, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

(3) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1 ovog člana učinilac neko lice sa umišljajem lišio života, kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili zatvorom od četrdeset godina.

(4) Gonjenje za krivično delo iz ovog člana preduzima se po odobrenju saveznog državnog tužioca.

Ugrožavanje lica pod međunarodnom zaštitom

Član 155b

(1) Ko prema licu pod međunarodnopravnom zaštitom izvrši otmicu ili neko drugo nasilje, ili napadne na njegove službene prostorije, privatan stan ili prevozno sredstvo, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

(3) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1 ovog člana učinilac neko lice sa umišljajem lišio života, kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili zatvorom od četrdeset godina.

(4) Ko ugrozi sigurnost lica iz stava 1 ovog člana ozbiljnom pretnjom da će napasti njega, njegove službene prostorije, privatan stan ili prevozno sredstvo, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

Uzimanje talaca

Član 155v

(1) Ko izvrši otmicu nekog lica i preti da će ga ubiti, povrediti ili zadržati kao taoca u nameri da prinudi neku državu ili međunarodnu organizaciju da nešto učini ili ne učini kao izričiti ili prećutni uslov za oslobođenje taoca, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt otegot lica, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

(3) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1 ovog člana učinilac oteto lice sa umišljajem lišio života, kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili zatvorom od četrdeset godina.

Član 156

(Brisan)

Glava sedamnaesta

KRIVIČNA DELA PROTIV UGLEDA SRJ, STRANE DRŽAVE ILI MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE

Povreda ugleda SRJ

Član 157

(1) Ko javno izloži poruzi SRJ, njenu zastavu, grb ili himnu, predsednika SRJ, Saveznu skupštinu, Saveznu vladu, Vojsku Jugoslavije, predsednika veća Savezne skupštine ili predsednika Savezne vlade u vezi sa vršenjem njihove funkcije, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Za izlaganje poruzi najviših organa ili predstavnika tih organa učinilac se neće kazniti ako se uvredljivo izrazi u naučnom, književnom ili umetničkom delu, u ozbiljnoj kritici, u izvršavanju službene dužnosti, novinarskog poziva, političke i druge društvene delatnosti, u odbrani nekog prava ili zaštiti opravdanih interesa ako se iz načina izražavanja ili iz drugih okolnosti vidi da to nije učinio u nameri omalovažavanja, ili ako dokaže istinitost svog tvrđenja ili ako dokaže da je imao osnovanog razloga da poveruje u istinitost onoga što je iznosio ili pronosio.

Povreda ugleda strane države

Član 158

Ko javno izloži poruzi stranu državu, njenu zastavu, grb ili himnu, ili šefa strane države ili diplomatskog predstavnika strane države u SRJ, kazniće se zatvorom do tri godine.

Povreda ugleda međunarodne organizacije

Član 159

Ko javno izloži poruzi Organizaciju ujedinjenih nacija, Međunarodni crveni krst ili drugu međunarodnu organizaciju koju priznaje SRJ, ili njihove predstavnike, kazniće se zatvorom do tri godine.

Gonjenje za krivična dela protiv ugleda strane države i međunarodne organizacije

Član 160

Gonjenje za krivična dela iz čl. 158 i 159 ovog zakona preduzima se po odobrenju saveznog javnog tužioca.

Glava osamnaesta

KRIVIČNA DELA PROTIV PRIVREDE I JEDINSTVA JUGOSLOVENSKOG TRŽIŠTA

Povreda ravnopravnosti u vršenju privredne delatnosti

Član 161

(1) Ko zloupotrebom svog službenog položaja ili ovlašćenja ograniči slobodno ili samostalno povezivanje preduzeća ili drugih privrednih subjekata radi obavljanja privredne delatnosti na jedinstvenom privrednom području SRJ, uskrati ili ograniči pravo preduzeću ili drugom privrednom subjektu da na određenom području obavlja privrednu delatnost, stavi privredne subjekte u neravnopravan položaj prema drugim privrednim subjektima u pogledu uslova privređivanja ili ograniči slobodno obavljanje privredne delatnosti, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko iskoristi svoj društveni položaj ili uticaj da se izvrši delo iz tog stava.

Povreda ravnopravnosti u zapošljavanju

Član 162

Ko uskrati ili ograniči pravo građanina na slobodno zapošljavanje na celoj teritoriji SRJ pod jednakim uslovima koji važe u mestu zapošljavanja, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

STVARANJE MONOPOLISTIČKOG POLOŽAJA

Član 163

Ko u preduzeću ili drugoj organizaciji zaključi sporazum kojim se drugo preduzeće ili organizacija ograničava u slobodnom prometu robe ili usluga na jedinstvenom privrednom području SRJ ili sa određenim preduzećima ili organizacijama, ili zaključi sporazum kojim se na drugi način stvara monopolistički položaj preduzeća ili organizacije na tržištu, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Član 164

(Brisan)

Neovlašćena upotreba tuđe firme

Član 165

Ko se u nameri da obmane kupce ili korisnike usluga posluži tuđom firmom, tuđim žigom ili zaštitnim znakom ili tuđom posebnom oznakom robe ili unese pojedina obeležja oznaka u svoju firmu, svoj žig ili zaštitni znak ili u svoju posebnu oznaku robe, kazniće se zatvorom do tri godine.

Neovlašćeno posredovanje ili zastupanje u poslovima spoljnotrgovinskog prometa

Član 166

(1) Ko se neovlašćeno bavi posredovanjem ili zastupanjem u poslovima spoljnotrgovinskog prometa, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako je učinilac dela iz stava 1 ovog člana organizovao mrežu posrednika ili je postigao znatnu imovinsku korist, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

Trgovina zlatnim novcem ili zlatom

Član 167

(1) Ko se protivno saveznim propisima bavi trgovinom zlatnim novcem ili zlatom u vrednosti preko sedamdeset hiljada dinara,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je učinilac dela iz stava 1 ovog člana organizovao mrežu preprodavaca ili posrednika, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Zlatan novac ili zlato koje je bilo predmet dela iz st. 1 i 2 ovog člana oduzeće se.

Falsifikovanje novca

Član 168

(1) Ko napravi lažan novac u nameri da ga stavi u opticaj kao pravi, ili ko preinači pravi novac u nameri da ga stavi u opticaj ili ko takav lažan novac stavi u opticaj, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko pribavlja lažan novac u nameri da ga stavi u opticaj kao pravi.

(3) Ako je usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana došlo do poremećaja u privredi zemlje, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

(4) Ko lažan novac koji je primio kao pravi stavi u opticaj, ili ko zna da je načinjen lažan novac ili da je lažan novac stavljen u opticaj, pa to ne prijavi, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(5) Lažan novac oduzeće se.

Falsifikovanje znakova za vrednost

Član 169

(1) Ko napravi lažne taksene ili poštanske marke ili druge znake za vrednost izdate na osnovu saveznog propisa, ili ko preinači koji od tih pravih znakova u nameri da ih upotrebi kao prave ili da ih drugom da na upotrebu, ili ko takve lažne znake upotrebi kao prave ili ih u toj nameri pribavi, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako su znaci za vrednost iz stava 1 veće vrednosti, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ko napravi lažne hartije od vrednosti izdate na osnovu saveznog propisa, ili ko preinači koju od tih pravih hartija od vrednosti u nameri da ih upotrebi kao prave ili da ih drugom da na upotrebu ili ko takve lažne hartije upotrebi kao prave ili ih u toj nameri pribavi, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je usled dela iz stava 3 ovog člana došlo do poremećaja u privredi zemlje, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

(5) Ko odstranjenjem žiga kojim se znaci iz stava 1 ovog člana poništavaju ili kojim drugim načinom ide za tim da ovim znacima da izgled kao da nisu upotrebljeni, ili ko te upotrebljene znake upotrebi ili proda kao da važe, kazniće se zatvorom do tri godine.

(6) Lažni znaci za vrednost i hartije od vrednosti oduzeće se.

Pravljenje, nabavljanje ili otuđivanje sredstava za falsifikovanje

Član 170

(1) Ko pravi, nabavlja, prodaje ili daje na upotrebu sredstva za pravljenje lažnih znakova za vrednost izdatih na osnovu saveznog propisa, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ko pravi, nabavlja, prodaje ili daje na upotrebu sredstva za pravljenje lažnog novca ili lažnih hartija od vrednosti izdatih na osnovu saveznog propisa, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Sredstva iz st. 1 i 2 ovog člana oduzeće se.

Falsifikovanje znakova za obeležavanje robe, mera i tegova

Član 171

- (1) Ko u nameri da ih upotrebi kao prave napravi lažne znake za obeležavanje domaće ili strane robe, kao pečate, žigove ili marke kojima se žigoše zlato, srebro, stoka, drvo ili kakva druga roba, ili takve prave znake preinači, ili ko lažne znake upotrebi kao prave, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.
- (2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko izvrši falsifikovanje mera ili tegova.
- (3) Ko neovlašćeno pravi, nabavlja, prodaje ili daje na upotrebu sredstva za pravljenje znakova za obeležavanje robe, kao i lažnih mera i tegova, kazniće se zatvorom do tri godine.
- (4) Lažni znaci, mere i tegovi, kao i sredstva za njihovo pravljenje, oduzeće se.

Izdavanje čeka bez pokrića

Član 172

- (1) Ko u nameri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist izda ili stavi u promet ček za koji zna da nema pokriće, pa time pribavi protivpravnu imovinsku korist u iznosu preko tri hiljade dinara, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.
- (2) Ako je delom iz stava 1 ovog člana pribavljena protivpravna imovinska korist u iznosu preko pedeset hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

Član 173

(Brisan)

Glava devetnaesta

KRIVIČNA DELA PROTIV SLUŽBENE DUŽNOSTI SLUŽBENIH LICA U SAVEZNIM ORGANIMA ILI SAVEZNIM ORGANIZACIJAMA

Zloupotreba službenog položaja

Član 174

- (1) Službeno lice koje iskorišćavanjem svog službenog položaja ili ovlašćenja, prekoračenjem granica svog službenog ovlašćenja ili nevršenjem svoje službene dužnosti pribavi sebi ili drugom kakvu korist, drugom nanese kakvu štetu ili teže povredi prava drugog, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.
- (2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko tri stotine hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.
- (3) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko šest stotina hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

Pronevera u službi

Član 175

(1) Službeno lice koje u nameri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist prisvoji novac, hartije od vrednosti ili druge pokretne stvari koje su mu poverene u službi, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako je delom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist, čija vrednost prelazi tri stotine hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je delom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko šest stotina hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

Prevara u službi

Član 176

(1) Službeno lice koje u vršenju službe u nameri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist podnošenjem lažnih obračuna ili na drugi način dovede u zabludu ovlašćeno lice da izvrši nezakonitu isplatu, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako je delom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist, čija vrednost prelazi tri stotine hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je delom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko šest stotina hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

Član 177

(Brisan)

Posluga u službi

Član 178

Službeno lice koje se neovlašćeno posluži novcem, hartijama od vrednosti ili drugim pokretnim stvarima koje su mu poverene u službi ili ove stvari drugom neovlašćenom da na poslugu, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

Primanje mita

Član 179

(1) Službeno lice koje zahteva ili primi poklon ili kakvu drugu korist, ili koje primi obećanje poklona ili kakve koristi, da u okviru svog službenog ovlašćenja izvrši službenu radnju koju ne bi smelo izvršiti, ili da ne izvrši službenu radnju koju bi moralo izvršiti, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Službeno lice koje zahteva ili primi poklon ili kakvu korist, ili koje primi obećanje poklona ili kakve koristi, da u okviru svog službenog ovlašćenja izvrši službenu radnju koju

bi moralo izvršiti, ili da ne izvrši službenu radnju koju ne bi smelo izvršiti, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Službeno lice koje posle izvršenja, odnosno neizvršenja službene radnje navedene u st. 1 do 3 ovog člana, a u vezi s njom, zahteva ili primi poklon ili kakvu drugu korist, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(4) Primitveni poklon ili imovinska korist oduzeće se.

Protivzakonito posredovanje

Član 180

(1) Službeno lice koje primi nagradu ili kakvu drugu korist da korišćenjem svog službenog položaja posreduje da se izvrši ili ne izvrši neka službena radnja, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Službeno lice koje koristeći svoj službeni položaj posreduje da se izvrši službena radnja koja se ne bi smela izvršiti, ili da se ne izvrši službena radnja koja bi se morala izvršiti, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako je za posredovanje iz stava 2 ovog člana primitvena nagrada ili kakva druga korist, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

Kršenje zakona od strane sudije

Član 181

Sudija Saveznog suda ili sudija ili sudija porotnik vojnog suda koji, u nameri da drugom pribavi kakvu korist ili da mu nanese kakvu štetu, donese nezakonit akt ili na drugi način prekrši zakon, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Nesavestan rad u službi

Član 182

(1) Službeno lice koje kršenjem zakona ili drugih propisa ili opštih akata, propuštanjem dužnosti nadzora ili na drugi način očigledno nesavesno postupa u vršenju službe, iako je bilo svesno ili je bilo dužno i moglo biti svesno da usled toga može nastupiti teža povreda prava drugog ili imovinska šteta, pa takva povreda, odnosno šteta u iznosu koji prelazi dvadeset hiljada dinara i nastupi, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana došlo do teške povrede prava drugog ili je nastupila imovinska šteta koja prelazi sto pedeset hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

Odavanje službene tajne

Član 183

(1) Službeno lice koje neovlašćeno drugom saopšti, preda ili na drugi način učini dostupnim podatke koji predstavljaju službenu tajnu, ili koje pribavlja takve podatke u nameri da ih preda nepozvanom licu, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz koristoljublja ili u pogledu naročito poverljivih podataka ili radi objavljivanja ili korišćenja podataka u inostranstvu, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje jednu godinu.

(3) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(4) Službenom tajnom smatraju se podaci ili dokumenti koji su zakonom, drugim propisom ili odlukom nadležnog organa donesenim na osnovu zakona proglašeni službenom tajnom i čije je odavanje imalo ili je moglo da ima štetne posledice za službu.

(5) Odredbe st. 1 do 4 ovog člana primeniće se i prema licu koje je odalo službenu tajnu pošto mu je prestalo svojstvo službenog lica.

Falsifikovanje službene isprave

Član 184

(1) Službeno lice koje u službenu ispravu, knjigu ili spis unese neistinite podatke ili ne unese kakav važan podatak, ili svojim potpisom, odnosno službenim pečatom overi službenu ispravu, knjigu ili spis sa neistinitom sadržinom, ili koje svojim potpisom, odnosno službenim pečatom omogući pravljenje službene isprave, knjige ili spisa, sa neistinitom sadržinom, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i službeno lice koje neistinitu službenu ispravu, knjigu ili spis upotrebi u službi kao da su istiniti, ili koje službenu ispravu, knjigu ili spis uništi, prikrije, u većoj meri ošteti ili na drugi način učini neupotrebljivim.

Protivzakonita naplata i isplata

Član 185

Službeno lice koje od nekog naplati nešto što ovaj nije dužan da plati ili naplati više nego što je dužan da plati, ili koje pri isplati ili predaji kakvih stvari manje isplati, odnosno preda, kazniće se zatvorom do tri godine.

Povreda ravnopravnosti građana

Član 186

Službeno lice koje na osnovu razlike u nacionalnosti, rasi, veroispovesti, političkom ili drugom ubeđenju, etničkoj pripadnosti, polu, jeziku, obrazovanju ili društvenom položaju uskrati ili ograniči prava građana utvrđena ustavom, zakonom ili drugim propisom ili opštim aktom ili potvrđenim međunarodnim ugovorom, ili koje na osnovu ove razlike daje građanima povlastice ili pogodnosti, kazniće se zakonom od tri meseca do pet godina.

Član 187

(Brisan)

Nezakonito uticanje na organe upravljanja

Član 188

(1) Službeno lice koje koristeći svoj službeni položaj prikrivanjem činjenica, davanjem neistinitih podataka ili obaveštavanjem, pretnjom, obećanjem kakve koristi ili druge pogodnosti ili na drugi način utiče da organ upravljanja donese odluku kojom se krši ustav, zakon ili drugi propis ili opšti akt, pa usled toga takva odluka bude i donesena, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i službeno lice koje koristeći svoj službeni položaj utiče da organ upravljanja prikrije krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti ili privredni prestup koji su izvršeni u preduzeću, drugoj organizaciji ili državnom organu, pa usled toga krivično delo ili privredni prestup ne budu prijavljeni.

Protivpravno lišenje slobode

Član 189

(1) Službeno lice koje u vršenju službe drugog protivpravno zatvori, drži zatvorenog ili mu na drugi način oduzme slobodu kretanja, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je protivpravno lišenje slobode trajalo duže od trideset dana, ili je vršeno na svirep način, ili je licu koje je protivpravno lišeno slobode usled toga teško narušeno zdravlje, ili su nastupile druge teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako je lice koje je protivpravno lišeno slobode usled toga izgubilo život, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

Iznuđivanje iskaza

Član 190

(1) Službeno lice koje u vršenju službe upotrebi silu, pretnju ili drugo nedopušteno sredstvo ili nedopušten način u nameri da iznudi iskaz ili neku drugu izjavu od okrivljenog, svedoka, veštaka ili drugog lica, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je iznuđivanje iskaza ili izjave praćeno teškim nasiljem, ili ako su usled iznuđenog iskaza nastupile osobito teške posledice za okrivljenog u krivičnom postupku, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje jednu godinu.

Zlostavljanje u vršenju službe

Član 191

Službeno lice koje u vršenju službe drugog zlostavlja, nanosi mu teže fizičke ili duševne patnje, zastrašuje ga, vređa ili uopšte prema njemu postupa na način kojim se povređuje njegovo ljudsko dostojanstvo, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Narušavanje nepovredivosti stana

Član 192

(1) Službeno lice koje u vršenju službe neovlašćeno prodre u tuđ stan ili zatvorene prostorije ili se na zahtev ovlašćenog lica odatle ne udalji, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Za pokušaj dela iz stava 1 ovog člana učinilac će se kazniti.

Protivzakonito pretresanje

Član 193

Službeno lice koje u vršenju službe protivzakonito vrši pretresanje stana, prostorija ili lica, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Povreda tajnosti pisama ili drugih pošiljaka

Član 194

(1) Službeno lice koje u vršenju službe neovlašćeno otvori tuđe pismo ili telegram ili kakvo drugo zatvoreno pismeno ili pošiljku, ili na drugi način povredi njihovu tajnost, ili neovlašćeno zadrži, prikrije, uništi ili drugom preda tuđe pismo, telegram, zatvoreno pismeno ili pošiljku, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Službeno lice koje u nameri da sebi ili drugom pribavi kakvu korist ili da drugom nanese kakvu štetu, saopšti drugom tajnu koju je saznalo povredom tajnosti tuđeg pisma, telegrama ili kakvog drugog zatvorenog pismena ili pošiljke, ili se tom tajnom posluži, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Neovlašćeno prisluškivanje i tonsko snimanje

Član 195

(1) Službeno lice koje u vršenju službe putem posebnih uređaja neovlašćeno prisluškuje ili tonski snimi razgovor ili izjavu koja mu nije namenjena, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se službeno lice koje omogući nepozvanom licu da se upozna sa razgovorom ili izjavom koja je neovlašćeno prisluškivana, odnosno tonski snimana.

Neovlašćeno fotografisanje

Član 195a

Službeno lice koje u vršenju službe neovlašćeno učini fotografski, filmski ili drugi snimak nekog lica bez njegovog pristanka, a pri tom osetno zadre u njegov lični život ili ko takav snimak preda ili pokazuje trećem licu ili mu na drugi način omogućiti da se sa njim upozna, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Povreda prava na podnošenje pravnog sredstva

Član 196

Službeno lice koje zloupotrebom svog službenog položaja ili ovlašćenja sprečava drugog da koristi svoje pravo na podnošenje žalbe ili nekog drugog pravnog sredstva, prigovora, molbe ili predstavke, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Neizvršenje odluke o vraćanju radnika na rad

Član 197

Službeno lice koje ne postupi po pravnosnažnoj odluci kojom je odlučeno o vraćanju radnika na rad u savezni organ ili saveznu organizaciju, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Protivzakonito omogućavanje vršenja određenih poslova

Član 198

Službeno lice koje omogućiti nekom licu vršenje određenih poslova u saveznom organu ili saveznoj organizaciji iako zna da je u pogledu tih poslova tom licu pravnosnažno izrečena mera bezbednosti zabrane vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti, ili zaštitna mera zabrane vršenja određenih dužnosti, ili da je zabrana vršenja određenih poslova nastupila kao pravna posledica osude, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Neprijavljivanje krivičnog dela

Član 199

(1) Službeno lice koje ne prijavi krivično delo za koje je saznalo u vršenju službe ako se za to delo po zakonu može izreći pet godina zatvora ili teža kazna, a za delo se goni po službenoj dužnosti, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Za delo iz stava 1 ovog člana neće se kazniti službeno lice kome je počinitelj bračni drug, lice koje sa njim živi u trajnoj vanbračnoj zajednici, kao i srodnik po krvi u pravoj liniji, brat ili sestra, usvojilac ili usvojenik i njihovi bračni drugovi ili lica sa kojima žive u trajnoj vanbračnoj zajednici, kao i službeno lice koje je branilac ili lekar učinioca.

Član 200

(Brisan)

Glava dvadeseta

KRIVIČNA DELA PROTIV VOJSKE JUGOSLAVIJE

Neizvršenje i odbijanje izvršenja naređenja

Član 201

(1) Vojno lice koje ne izvrši ili odbije da izvrši naređenje pretpostavljenog u vezi sa službom, pa usled toga nastupe teže štetne posledice za službu, ili je služba bila teže ugrožena, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako su usled dela iz stava 1 ovog člana nastupile teške posledice za službu, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Vojno lice koje iz nehata ne izvrši naređenje pretpostavljenog iz stava 1 ovog člana, kazniće se zatvorom do jedne godine.

Odbijanje primanja i upotrebe oružja

Član 202

(1) Vojno lice koje odbije da primi oružje ili da ga upotrebi po naređenju ili po pravilima službe, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Vojni obveznik koji bez opravdanog razloga odbije da primi oružje od nadležnog organa koje mu se dodeljuje u vezi sa službom u rezervnom sastavu Vojske Jugoslavije, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Protivljenje pretpostavljenom

Član 203

(1) Vojno lice koje se zajedno sa drugim vojnim licima usprotivi naređenju pretpostavljenog u vezi sa službom i neće da ga izvrši, ili odbije da vrši svoju dužnost, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana izvršeno organizovano, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je delo iz st. 1 i 2 ovog člana izvršeno upotrebom oružja, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje jednu godinu.

(4) Vojno lice koje pri izvršenju dela iz stava 3 ovog člana liši života drugoga iz nehata, kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

(5) Vojno lice koje pri izvršenju dela iz st. 1 i 2 ovog člana liši života drugog sa umišljajem, kazniće se zatvorom najmanje pet godina ili zatvorom od četrdeset godina.

(6) Organizator dela iz stava 2 ovog člana ili vojni starešina koji na ma koji način učestvuje u delu iz st. 1 do 3 ovog člana, kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

(7) Ko vrši pripreme za delo iz stava 2 ovog člana, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(8) Vojni starešina koji u slučaju dela iz st. 1 do 3 i stava 5 ovog člana ne preduzme potrebne mere da se uspostavi red, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

Protivljenje stražaru, straži, patroli, dežurnom ili drugom vojnom licu u sličnoj službi

Član 204

Vojno lice koje se protivi stražaru, straži, patroli, dežurnom ili drugom vojnom licu u sličnoj službi, dok vrše svoju službenu dužnost, kao i vojno lice koje ne posluša njihov poziv ili ne izvrši ili odbije da izvrši njihovo naređenje, pa usled toga nastupe teže štetne posledice za službu, ili je služba bila teže ugrožena, kazniće se zatvorom do tri godine.

Prinuda prema vojnom licu u vršenju službene dužnosti

Član 205

(1) Ko silom ili pretnjom da će neposredno upotrebiti silu spreči vojno lice u vršenju službene dužnosti, ili ga na isti način prinudi na vršenje službene dužnosti, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Za pokušaj dela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

(3) Ako su usled izvršenja dela iz stava 1 ovog člana nastupile teške posledice za službu učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

Napad na vojno lice u vršenju službe

Član 206

(1) Ko napadne ili ozbiljno preti da će napasti vojno lice koje vrši službu, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1 ovog člana učinilac naneo vojnom licu laku telesnu povredu ili pretio upotrebom oružja, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(3) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1 ovog člana vojnom licu nanesena teška telesna povreda, ili su nastupile teške posledice za službu, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1 ovog člana učinilac sa umišljajem lišio života vojno lice, kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili zatvorom od četrdeset godina.

Blaže kažnjavanje za dela iz člana 201 i čl. 203 do 206

Član 207

Ako je učinilac dela iz člana 201 st. 1 i 3, člana 203 stav 1, člana 204, člana 205 st. 1 i 2 i člana 206 st. 1 i 2 ovog zakona bio izazvan nezakonitim ili grubim postupanjem vojnog lica, može se blaže kazniti ili osloboditi od kazne.

Zlostavljanje potčinjenog ili mlađeg

Član 208

(1) Vojni starešina koji u službi ili u vezi sa službom zlostavlja potčinjenog ili mlađeg ili sa njim postupa na način kojim se vređa ljudsko dostojanstvo, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana izvršeno prema više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.

Povreda stražarske, patrolne ili druge slične službe

Član 209

(1) Vojno lice koje postupi protivno propisima o stražarskoj ili patrolnoj službi, službi dežurnog ili drugoj sličnoj službi, pa usled toga nastupe teže štetne posledice za službu, ili je služba bila teže ugrožena, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno kod skladišta oružja, municije ili eksplozivnog materijala, ili kod drugog objekta važnog značaja, učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) Ako je usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila teška telesna povreda, ili imovinska šteta velikih razmera, ili su nastupile druge teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(4) Ako je usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila smrt nekog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(5) Ako su dela iz st. 1 do 4 ovog člana učinjena iz nehata, učinilac će se kazniti, za delo iz stava 1 zatvorom do šest meseci; za delo iz stava 2 zatvorom do jedne godine, za delo iz stava 3 zatvorom do tri godine i za delo iz stava 4 zatvorom do pet godina.

(6) Ako je usled dela iz stava 5 ovog člana nastupila posledica iz st. 3 i 4 ovog člana, učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do pet godina.

Povreda čuvanja državne granice

Član 210

(1) Vojno lice koje vršeci službu na granici postupi protivno propisima o čuvanju državne granice, pa usled toga nastupe teže štetne posledice za službu, ili je služba bila teže ugrožena, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila teška telesna povreda ili imovinska šteta velikih razmera, ili su nastupile druge teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt nekog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do jedne godine.

(5) Ako je usled dela iz stava 4 ovog člana nastupila posledica iz stava 2 ovog člana, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine, a ako je nastupila posledica iz stava 3 ovog člana, učinilac će se kazniti zatvorom do pet godina.

Podnošenje neistinitih raporta i izveštaja

Član 211

(1) Vojno lice koje u vršenju dužnosti podnese raport ili izveštaj sa neistinitom sadržinom, ili u raportu ili izveštaju prećuti neku činjenicu koju nije smelo prećutati, pa usled toga nastupe teže štetne posledice za službu, ili je služba bila teže ugrožena, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana izvršeno podnošenjem izveštaja ili raporta od naročite važnosti ili su nastupile teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.

(3) Ako je delo iz stava 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do jedne godine.

Nepreduzimanje mera za zaštitu vojne jedinice

Član 212

(1) Vojni starešina koji ne preduzme propisane, naređene ili druge očigledno potrebne mere za čuvanje života i zdravlja ljudi ,koji su mu povereni za osiguranje i održavanje u ispravnom stanju objekata, predmeta i sredstava koji služe borbenoj gotovosti, za uredno snabdevanje hranom, opremom ili materijalom jedinice koja mu je poverena, za čuvanje i negu stoke, ili da se na vreme i uredno izvrše osiguravajući radovi ili obezbeđenje objekata koji su mu povereni, pa time dovede u opasnost život ljudi ili teško ugrozi zdravlje ljudi ili imovinu velike vrednosti, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila teška telesna povreda, ili imovinska šteta velikih razmera, ili su nastupile druge teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt nekog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do jedne godine.

(5) Ako je usled dela iz stava 4 ovog člana nastupila posledica iz stava 2 ovog člana, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine, a ako je nastupila posledica iz stava 3 ovog člana, učinilac će se kazniti zatvorom do pet godina.

Nebezbeđenje pri vojnim vežbama

Član 213

(1) Vojno lice koje pri vežbi, obuci ili u vršenju opita ne preduzme propisane, naređene ili očigledno potrebne mere obezbeđenja ili obazrivosti, pa time dovede u opasnost život ljudi ili teško ugrozi zdravlje ljudi ili imovinu velike vrednosti, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila teška telesna povreda, ili imovinska šteta velikih razmera, ili su nastupile druge teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt nekog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do jedne godine.

(5) Ako je usled dela iz stava 4 ovog člana nastupila posledica iz stava 2 ovog člana, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine, a ako je nastupila posledica iz stava 3 ovog člana, učinilac će se kazniti zatvorom do pet godina.

Neodazivanje pozivu i izbegavanje vojne službe

Član 214

(1) Ko bez opravdanog razloga ne dođe u određeno vreme na regrutovanje, radi saopštenja ratnog rasporeda ili prijema oružja, ili na služenje vojnog roka, vojnu vežbu ili drugu vojnu službu, iako je bio pozvan pojedinačnim ili opštim pozivom, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ko se krije da bi izbegao obavezu iz stava 1 ovog člana, iako je bio pozvan pojedinačnim ili opštim pozivom, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(3) Ko napusti zemlju ili ostane u inostranstvu da bi izbegao regrutovanje, ili služenje vojnog roka, vojnu vežbu ili drugu vojnu službu, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Ko poziva ili podstiče više lica na izvršenje dela iz st. 1 do 3 ovog člana, kazniće se za delo iz stava 1 zatvorom do tri godine, a za delo iz st. 2 i 3 zatvorom najmanje jednu godinu.

(5) Učinilac dela iz st. 2 i 3 ovog člana koji se dobrovoljno javi nadležnom državnom organu može se blaže kazniti ili osloboditi od kazne.

Izbegavanje vojne službe onesposobljenjem ili obmanom

Član 215

(1) Ko u nameri da izbegne vojnu službu ili da bude raspoređen na lakšu dužnost sebe ozledi ili na drugi način privremeno onesposobi za vojnu službu, ili dozvoli drugome da ga privremeno onesposobi, kao i onaj ko drugog sa njegovim odobrenjem ili bez odobrenja u istoj nameri privremeno onesposobi, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana nastupila trajna nesposobnost za vojnu službu, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ko u nameri iz stava 1 ovog člana simulira bolest, ili za sebe ili drugog upotrebi lažnu ispravu, ili postupi na drugi prevaran način, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

Protivzakonito oslobodenje od vojne službe

Član 216

Ko zloupotrebom svog položaja ili ovlašćenja učini da se oslobodi od dužnosti ili da se rasporedi na lakšu dužnost vojno lice ili lice koje podleži vojnoj obavezi, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

Samovoljno udaljenje i bekstvo iz Vojske Jugoslavije

Član 217

(1) Vojno lice koje samovoljno napusti svoju jedinicu ili službu i ne vrati se na dužnost u roku od deset dana ili se u istom roku ne vrati na dužnost sa dozvoljenog bavljenja van jedinice ili službe, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i vojno lice koje više od dva puta i kraće od deset dana nedozvoljeno boravi van svoje jedinice ili službe, kao i vojno lice koje samovoljno napusti svoju jedinicu ili službu za vreme izvršenja važnog zadatka ili povećanog stepena borbene gotovosti jedinice.

(3) Vojno lice koje se krije da bi izbeglo službu u Vojski Jugoslavije, ili koje samovoljno napusti svoju jedinicu ili službu i ne vrati se na dužnost u roku od trideset dana ili se u istom roku ne vrati sa dozvoljenog bavljenja van jedinice ili službe, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(4) Vojno lice koje napusti zemlju ili ostane u inostranstvu da bi izbeglo službu u Vojski Jugoslavije, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu,

(5) Vojno lice koje priprema bekstvo u inostranstvo da bi izbeglo službu u Vojski Jugoslavije, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(6) *(Brisan)*

(7) Učinilac dela iz st. 3 i 4 ovog člana koji se dobrovoljno javi nadležnom državnom organu može se blaže kazniti.

Izbegavanje popisa i pregleda

Član 218

Ko se za vreme ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti protivno zakonom utvrđenoj obavezi, bez opravdanih razloga, ne odazove ili se protivi popisu ili pregledu ljudstva ili popisu ili pregledu prevoznih ili prenosnih sredstava, stoke, zgrada i drugih

objekata, potrebnih Vojski Jugoslavije, ili ko pri ovakvom popisu ili pregledu da netačne izjave ili podatke, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

Neizvršenje materijalne obaveze

Član 219

Ko za vreme ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti protivno zakonom utvrđenoj obavezi, bez opravdanih razloga, ne stavi na raspolaganje vojnim organima u određeno vreme i u propisanom stanju predmete i druga sredstva, ili ne privede stoku, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

Nesavesna izrada i preuzimanje vojnog materijala

Član 220

(1) Vojno lice ili drugo lice kome je u preduzeću, drugoj organizaciji, zajednici ili ustanovi koja radi za potrebe odbrane povereno rukovođenje proizvodnim ili drugim privrednim procesom ili nadzor nad njima koje nesavezno vrši službu ili obavezu koja mu je poverena, pa usled toga oružje, municija, eksploziv ili drugo borbeno sredstvo ne bude izrađeno na vreme ili ne odgovara određenom kvalitetu, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i vojno lice koje nesavesno vršeći službu primi predmete za snabdevanje, opremu ili naoružanje vojske koji ne odgovaraju propisanim uslovima ili ugovoru.

(3) Ako su usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupile teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako su dela iz st. 1 i 2 ovog člana učinjena iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do jedne godine.

(5) Ako je usled dela iz stava 4 ovog člana nastupila posledica iz stava 3 ovog člana, učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

Nepropisan i nepažljiv odnos prema poverenom oružju

Član 221

(1) Ko nepropisno ili nepažljivo drži, čuva ili rukuje poverenim oružjem, municijom ili eksplozivom koji pripadaju vojnoj jedinici ili vojnoj ustanovi, pa time prouzrokuje njihovo oštećenje u većoj meri, uništenje ili nestanak, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Rukovodilac skladišta oružja, municije, eksploziva i drugih borbenih sredstava, koji ne preduzme mere za njihovo obezbeđenje ili održavanje, pa usled toga nastupi oštećenje, uništenje ili nestanak tih borbenih sredstava, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(3) Ako je usled dela iz stava 2 ovog člana nastupila imovinska šteta velikih razmera, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Ako je delo iz stava 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(5) Ako je usled dela iz stava 4 ovog člana nastupila posledica iz stava 3 ovog člana, učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do pet godina.

Protivzakonito raspolaganje poverenim oružjem

Član 222

Ko prisvoji, otuđi, založi, preda drugom na korišćenje, ošteti ili uništi oružje, municiju ili eksploziv, koji su mu dati na upotrebu i služe potrebama odbrane, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Krađa oružja ili dela borbenog sredstva

Član 223

(1) Ko ukrade oružje, municiju, eksploziv ili deo borbenog sredstva koji služi potrebama odbrane, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako vrednost stvari iz stava 1 ovog člana prelazi tri stotine hiljada dinara, ili ako je krađa učinjena pobijanjem ili provaljivanjem zatvorenih zgrada, soba, kasa, ormara ili drugih zatvorenih prostorija, ili od strane više lica koja su se udružila za vršenje krađe, ili na naročito opasan ili drzak način, ili od strane lica koje je pri sebi imalo kakvo oružje ili opasno oruđe radi napada ili odbrane, ili za vreme požara, poplave ili sličnog udesa, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako vrednost stvari iz stava 1 ovog člana prelazi šest stotina hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

Odavanje vojne tajne

Član 224

(1) Vojno ili drugo lice koje suprotno svojim dužnostima u pogledu čuvanja vojne tajne saopšti, preda drugom ili mu na drugi način učini dostupnim podatke koji su vojna tajna ili pribavlja takve podatke u nameri da ih preda nepozvanom licu, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz koristoljublja, ili u pogledu naročito poverljivih podataka, ili radi objavljivanja ili korišćenja podataka u inostranstvu, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje jednu godinu.

(3) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(4) Vojnom tajnom smatraju se podaci ili dokumenti koji su zakonom, drugim propisom ili odlukom nadležnog organa donesenim na osnovu zakona proglašeni vojnom tajnom i čije je

odavanje imalo ili je moglo da ima teže štetne posledice za Vojsku Jugoslavije i njihove pripreme za odbranu zemlje.

Neovlašćeni ulazak u vojne objekte i pravljenje skica ili crteža vojnih objekata i borbenih sredstava

Član 225

(1) Ko radi izviđanja neovlašćeno uđe u vojni objekt iako zna da je pristup zabranjen, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ko neovlašćeno pravi skice ili crteže vojnih objekata ili borbenih sredstava, ili ih fotografiše, odnosno na drugi način snima, kazniće se zatvorom do tri godine.

Kažnjavanje za krivična dela izvršena za vreme ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti

Član 226

(1) Za krivično delo iz člana 201 st. 1 i 3, člana 202 stav 2, člana 203 st. 1, 7 i 8, člana 204, člana 205 st. 1 i 2, člana 206 st. 1 i 2, člana 208, člana 209 st. 1, 2 i 5, člana 210 st. 1, 4 i 5, člana 211 st. 1 i 3, člana 212 st. 1, 4 i 5, člana 213 st. 1, 4 i 5, člana 214 stav 1, člana 217 st. 1 i 2, člana 220 st. 1, 2, 4 i 5, člana 221 st. 1, 2, 4 i 5, člana 222, člana 223 stav 1, člana 224 stav 4 i člana 225 ovog zakona, ako je izvršeno za vreme ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Za krivično delo iz člana 203 stav 4, člana 205 stav 3, člana 206 stav 3, člana 209 stav 3, kad je nastupila teška telesna povreda ili imovinska šteta velikih razmera, i stav 4, člana 210 stav 2 kad je nastupila teška telesna povreda ili imovinska šteta velikih razmera i stav 4, člana 211 stav 2, člana 212 st. 2 i 3, člana 213 st. 2 i 3, čl. 215 i 216, člana 217 stav 5, člana 221 stav 3, člana 223 st. 2 i 3 i člana 224 st. 1 i 2 ovog zakona, ako je izvršeno za vreme ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(3) Za krivično delo iz člana 201 stav 2, člana 202 stav 1, člana 203 st. 2, 3 i 6, člana 209 stav 3 kad su nastupile teške posledice, člana 210 stav 2 kad su nastupile teške posledice, član 214 st. 2 i 3, člana 217 st. 3 i 4, člana 220 stav 3 i člana 224 stav 3 ovog zakona, ako je izvršeno za vreme ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina ili zatvorom od četrdeset godina.

Prelazak i predaja neprijatelju

Član 227

(1) Vojno lice koje za vreme rata pređe u redove neprijateljske vojske, kazniće se zatvorom najmanje pet godina ili zatvorom od četrdeset godina.

(2) Vojno lice koje se za vreme rata preda neprijatelju pre nego što je iscrpelo sve mogućnosti odbrane, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.

Neispunjenje dužnosti za vreme borbe

Član 228

(1) Vojno lice koje za vreme borbe ili neoposredno pred borbu ne izvrši svoju dužnost, pa usled toga nastupe štetne posledice za vojnu jedinicu ili za borbenu situaciju, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.

(2) Ako su usled dela iz stava 1 ovog člana nastupile teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina ili zatvorom od četrdeset godina.

Samovoljno napuštanje dužnosti za vreme borbe

Član 229

(1) Vojno lice koje za vreme borbe ili neposredno pred borbu samovoljno ili na prevaran način napusti svoju dužnost, kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

(2) Ako su usled dela iz stava 1 ovog člana nastupile teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina ili zatvorom od četrdeset godina.

Napuštanje položaja protivno naređenju

Član 230

(1) Vojni starešina koji protivno naređenju napusti položaj sa jedinicom, koja mu je poverena, pre nego što je iscrpeo sve mogućnosti odbrane, kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

(2) Ako su usled dela iz stava 1 ovog člana nastupile teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina ili zatvorom od četrdeset godina.

Napuštanje oštećenog broda ili vazduhoplova pre vremena

Član 231

(1) Komandant ratnog broda koji za vreme rata napusti oštećeni brod pre nego što je izvršio svoju dužnost po propisima o brodskoj službi, kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

(2) Član posade ratnog broda koji za vreme rata napusti oštećeni brod pre nego što je komandant broda izdao naređenje za napuštanje, ili član posade vojnog vazduhoplova koji za vreme rata napusti oštećeni vojni vazduhoplov pre nego što je izvršio svoju dužnost po propisima o letenju i korišćenju vazduhoplova, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako su usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupile teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina ili zatvorom od četrdeset godina.

Ostavljanje neprijatelju neoštećenih borbenih sredstava

Član 232

(1) Vojno lice koje dopusti da neprijatelju padne u ruke bitno neoštećeno vojno skladište, brod, vazduhoplov, tenk ili drugo borbeno sredstvo, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko protivno naređenju dopusti da neprijatelju padnu u ruke bitno neoštećena postrojenja ili drugi objekt od značaja za narodnu odbranu.

(3) Ako su dela iz st. 1 i 2 ovog člana učinjena iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do pet godina.

Slabljenje borbenog morala i borbene situacije

Član 233

(1) Vojno lice koje za vreme borbe, ili neposredno pred borbu, bežanjem, bacanjem oružja ili municije, širenjem straha, stvaranjem nereda ili zabune ili na drugi način slabi borbeni moral jedinice, ili nanosi štetu borbenoj situaciji, kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

(2) Vojni starešina koji ne preduzme potrebne mere prema potčinjenom i mlađem koji za vreme borbe ili neposredno pred borbu širi strah među vojnicima, stvara nered ili zabunu u jedinici, ili na drugi način slabi borbeni moral jedinice, ili nanosi štetu borbenoj situaciji, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako su usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupile teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina ili zatvorom od četrdeset godina.

Neosiguranje vojne jedinice

Član 234

(1) Vojni starešina koji za vreme rata propusti da osigura jedinicu, pa usled toga nastupe za nju štetne posledice, kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

(2) Ako su usled dela iz stava 1 ovog člana nastupile za jedinicu teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina ili zatvorom od četrdeset godina.

(3) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Ako je usled dela iz stava 3 ovog člana nastupila posledica iz stava 2 ovog člana, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

Neizveštavanje vojnih organa

Član 235

(1) Ko za vreme ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti ne izvesti pretpostavljenog, starijeg ili vojnu komandu o događaju koji očigledno zahteva neodložno preduzimanje vojnih mera, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako su usled dela iz stava 1 ovog člana nastupile teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

Neispunjenje dužnosti pri sprovođenju mobilizacije

Član 236

(1) Vojno ili službeno lice koje pri sprovođenju mobilizacije za vreme ratnog stanja ili u slučaju neposredne ratne opasnosti, protivno svojoj dužnosti, ne obezbedi prihvrat, raspored i smeštaj mobilisanog ljudstva, prevoznih i drugih sredstava i stoke, ili ne obezbedi snabdevanje mobilisanih ljudi i stoke, ili u vezi sa mobilizacijom ne izvrši kakvu drugu dužnost, usled čega su nastupile ili su mogle da nastupe štetne posledice, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako su usled dela iz stava 1 ovog člana nastupile teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina ili zatvorom od četrdeset godina.

(3) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(4) Ako je usled dela iz stava 3 ovog člana nastupila posledica iz stava 2 ovog člana, učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do pet godina.

Član 237

(Brisan)

Uslovi za izricanje disciplinske kazne, odnosno mere

Član 238

Za krivično delo protiv Vojske Jugoslavije za koje je propisana kazna zatvora do tri godine, umesto krivične sankcije može se vojnom licu izreći disciplinska kazna, odnosno mera utvrđena zakonom, ako je delo dobilo osobito lak vid i ako to zahtevaju interesi službe.

Odgovornost za krivično delo izvršeno po naređenju pretpostavljenog

Član 239

Neće se kazniti potčinjeni ako učini krivično delo po naređenju pretpostavljenog, a to se naređenje tiče službene dužnosti, osim ako je naređenje bilo upravljeno na izvršenje ratnog zločina ili kakvog drugog teškog krivičnog dela, ili ako je znao da izvršenje naređenja predstavlja krivično delo.

Glava dvadeset prva

KRIVIČNA DELA PROTIV BEZBEDNOSTI VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA

Otmica vazduhoplova

Član 240

(1) Ko silom ili ozbiljnom pretnjom da će upotrebiti silu preuzme kontrolu nad vazduhoplovom koji se nalazi u letu, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt nekog ili više lica, ili je prouzrokovano uništenje vazduhoplova ili su nastupile druge posledice, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

(3) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1 ovog člana učinilac neko lice sa umišljajem lišio života, kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili zatvorom od četrdeset godina.

Ugrožavanje bezbednosti leta vazduhoplova

Član 241

(1) Ko postavljanjem ili unošenjem u vazduhoplov eksplozivne ili druge slične naprave ili supstancije, uništenjem ili oštećenjem uređaja za navigaciju ili nanošenjem druge štete na vazduhoplovu, davanjem lažnih obaveštenja u vezi sa letom vazduhoplova, nepropisnim ili nepravilnim upravljanjem leta vazduhoplova, propuštanjem dužnosti ili nadzora u vezi sa bezbednošću vazdušnog saobraćaja, ili na drugi način dovede u opasnost bezbednost leta vazduhoplova, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, ili je prouzrokovano uništenje vazduhoplova, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

(3) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1 ovog člana neko lice sa umišljajem lišeno života, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina ili zatvorom od četrdeset godina.

(4) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(5) Ako je usled dela iz stava 4 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, ili je prouzrokovano uništenje vazduhoplova, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Uništenje i uklanjanje znakova koji služe bezbednosti vazdušnog saobraćaja

Član 242

Ko uništi, ošteti, ili ukloni znak koji služi bezbednosti vazdušnog saobraćaja, kazniće se zatvorom do tri godine.

Zloupotreba telekomunikacionih znakova

Član 243

Ko zlonamerno ili bez potrebe otpravi međunarodno ugovoreni znak za pozivanje u pomoć ili znak da preti opasnost, ili ko telekomunikacionim znakom obmane da postoji sigurnost, ili ko zloupotrebi međunarodno ugovoreni telekomunikacioni znak, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Glava dvadeset druga

KRIVIČNA DELA PROTIV DRUGIH DRUŠTVENIH VREDNOSTI

Nepostupanje po zdravstvenim propisima za vreme epidemije

Član 244

Ko za vreme epidemije kakve opasne zarazne bolesti ne postupi po naređenjima ili odlukama, donesenim na osnovu saveznih propisa, kojima se određuju mere za njeno suzbijanje ili sprečavanje, kazniće se zatvorom do jedne godine.

Neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga

Član 245

(1) Ko neovlašćeno proizvodi, prerađuje, prodaje ili nudi na prodaju, ili radi prodaje kupuje, drži ili prenosi, ili posreduje u prodaji ili kupovini, ili na drugi način neovlašćeno stavlja u promet supstancije ili preparate koji su proglašeni za opojne droge, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana izvršilo više lica koja su se udružila za vršenje tih dela, ili je učinilac ovog dela organizovao mrežu preprodavaca ili posrednika, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(3) Ko neovlašćeno pravi, nabavlja, poseduje ili daje na upotrebu opremu, materijal ili supstancije za koje zna da su namenjene za proizvodnju opojnih droga, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(4) Opojne droge i sredstva za njihovo spravljanje, oduzeće se.

Omogućavanje uživanja opojnih droga

Član 246

(1) Ko navodi drugog na uživanje opojne droge, ili mu daje opojnu drogu da je uživa on ili drugo lice, ili stavi na raspolaganje prostorije radi uživanja opojne droge, ili na drugi način omogućuje drugom da uživa opojnu drogu, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema maloletniku ili prema više lica, ili je izazvalo naročito teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Opojne droge oduzeće se.

Nepostupanje po propisima za suzbijanje bolesti životinja i bilja

Član 247

(1) Ko za vreme epidemije neke stočne bolesti koja može ugroziti stočarstvo u celoj zemlji ne postupi po odluci nadležnog organa, donesenoj na osnovu saveznog propisa, kojom se određuju mere za suzbijanje ili sprečavanje bolesti, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko za vreme trajanja opasnosti od bolesti i štetočina koje mogu ugroziti biljni svet u celoj zemlji ne postupi po naređenjima ili odlukama donesenim na osnovu saveznog propisa, kojim se određuju mere za suzbijanje ili sprečavanje bolesti, odnosno štetočina.

(3) Ako je usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila znatna šteta, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(4) Ako je delo iz st. 1 do 3 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Neovlašćeno pribavljanje i raspolaganje nuklearnim materijama

Član 247a

(1) Ko silom ili pretnjom, izvršenjem krivičnog dela ili na drugi način neovlašćeno pribavi, poseduje, koristi, prevozi, da drugom nuklearne materije ili omogući drugom da do njih dođe, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ko radnjama iz stava 1 ovog člana izazove opasnost za život ljudi ili imovinu većeg obima, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupi smrt jednog ili više lica ili imovinska šteta velikih razmera, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(4) Ako je delo iz stava 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(5) Ako je usled dela iz stava 4 ovog člana nastupila smrt više lica ili šteta velikih razmera, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Ugrožavanje bezbednosti nuklearnim materijama

Član 247b

(1) Ko ozbiljnom pretnjom da će upotrebiti nuklearnu materiju ugrozi bezbednost ljudi, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ko u nameri da se fizičko ili pravno lice, međunarodna organizacija ili država prinudi da nešto učini ili ne učini prethodno da će upotrebom nuklearne materije ugroziti ili povrediti život ljudi ili imovinu velikih razmera, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je usled dela iz stava 2 ovog člana došlo do smrti jednog ili više lica ili imovinske štete velikih razmera, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

Nepropisna predaja saobraćaju eksplozivnog ili zapaljivog materijala

Član 248

Ko protivno saveznom propisu o prometu eksplozivnog ili lako zapaljivog materijala preda na prevoz javnim saobraćajnim sredstvima eksplozivni ili lako zapaljivi materijal ili takav materijal sam prenosi koristeći se javnim saobraćajnim sredstvima, kazniće se zatvorom do jedne godine.

Unošenje opasnih materija u SRJ

Član 248a

(1) Ko protivno propisima unese u SRJ za život ili zdravlje ljudi štetne radioaktivne ili druge opasne materije ili otpatke, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ko zloupotrebom svog položaja ili ovlašćenja protivno propisima omogući da se u SRJ unesu materije ili otpaci iz stava 1 ovog člana, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Za pokušaj dela iz stava 1 ovog člana učinilac će se kazniti.

Nedozvoljen prelaz državne granice

Član 249

(1) Ko bez propisane dozvole pređe ili pokuša da pređe granicu SRJ, naoružan ili upotrebom nasilja, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ko se bavi nedozvoljenim prebacivanjem drugih lica preko granice SRJ ili ko iz koristoljublja omogućuje drugom nedozvoljeni prelaz granice, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Povreda pronalazačkog prava

Član 250

(1) Ko u privrednom prometu neovlašćeno upotrebi tuđi prijavljeni ili zaštićeni pronalazak, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ko neovlašćeno objavi suštinu tuđeg prijavljenog pronalaska pre nego što je ovaj pronalazak na način utvrđen zakonom objavljen, kazniće se zatvorom do jedne godine.

Posredovanje u vršenju prostitucije

Član 251

(1) Ko vrbuje, navodi, podstiče ili namamljuje ženska lica na prostituciju ili ko na bilo koji način učestvuje u predaji ženskog lica drugome radi vršenja prostitucije, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana izvršeno prema maloletnom ženskom licu ili upotrebom sile, pretnje ili obmane, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

Prikazivanje pornografskog materijala

Član 252

(1) Ko licu mlađem od 14 godina proda, prikaže ili javnim izlaganjem ili na drugi način učini dostupnim spise, slike, audiovizuelne i druge predmete pornografske sadržine ili mu prikaže pornografsku predstavu, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Predmeti iz stava 1 ovog člana oduzeće se.

Glava dvadeset treća

DOGOVOR I UDRUŽIVANJE ZA VRŠENJE KRIVIČNIH DELA ODREĐENIH SAVEZNIM ZAKONOM

Dogovor za izvršenje krivičnog dela određenog saveznim zakonom

Član 253

Ko se sa drugim dogovori da izvrši krivično delo predviđeno saveznim zakonom za koje se može izreći pet godina zatvora ili teža kazna, ako saveznim zakonom za takav dogovor nije predviđena teža kazna, kazniće se zatvorom do jedne godine.

Udruživanje radi vršenja krivičnih dela određenih saveznim zakonom

Član 254

(1) Ko organizuje grupu lica koja ima za cilj vršenje krivičnih dela određenih saveznim zakonom za koja se može izreći pet godina zatvora ili teža kazna, ako saveznim zakonom za takvo organizovanje nije predviđena teža kazna, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Pripadnik grupe iz stava 1 ovog člana kazniće se zatvorom do jedne godine.

(3) Pripadnik grupe koji otkrije grupu pre nego što je u njenom sastavu ili za nju učinio neko krivično delo, može se osloboditi od kazne.

(4) Organizator koji otkrivanjem udruženja ili na drugi način spreči izvršenje krivičnih dela predviđenih u stavu 1 ovog člana, kazniće se zatvorom do jedne godine, a može se i osloboditi od kazne.

Glava dvadeset četvrta

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 255

Danom stupanja na snagu ovog zakona - pravnosnažno izrečena a neizdržana kazna strogog zatvora, kao i kazna strogog zatvora koja nije postala pravnosnažna, postaje kazna zatvora u istom trajanju.

Član 256

(1) Danom stupanja na snagu ovog zakona izrečena mera bezbednosti, upućivanja u zavod radi čuvanja i lečenja - postaje mera bezbednosti obaveznog psihijatrijskog lečenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, a mera bezbednosti oduzimanja vozačke dozvole - zabrana upravljanja motornim vozilom.

(2) Sud može obavezno psihijatrijsko lečenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi zameniti merom obaveznog psihijatrijskog lečenja na slobodi, ako za to postoje zakonski uslovi.

Član 257

Ako je do dana stupanja na snagu ovog zakona prema maloletniku izrečena vaspitna mera koja nije predviđena u republičkom, odnosno pokrajinskom zakonu, sud koji je u prvom stepenu sudio maloletniku može izrečenu meru zameniti drugom, za koju postoje zakonski uslovi, ali koja ne sme ni po vrsti niti po trajanju biti teža od izrečene mere.

Član 258

Kazne za krivična dela propisane u posebnim zakonima postaju, i to:

1) kazna strogog zatvora postaje kazna zatvora u istom trajanju, a ako nije bila naznačena njena najmanja mera, kao najmanja mera određuje se zatvor od jedne godine;

2) kazna zatvora za koju u zakonu nije naznačena najmanja i najveća mera postaje kazna zatvora čija je najveća mera zatvor od tri godine, a najmanja - zatvor od petnaest dana.

Član 259

(1) Pravne posledice koje nastaju na osnovu saveznog zakona usled osude na kaznu strogog zatvora u određenom trajanju, danom stupanja na snagu ovog zakona nastupaju usled osude na kaznu zatvora izrečenu u istom trajanju.

(2) Danom stupanja na snagu ovog zakona ne mogu nastupiti pravne posledice, odnosno prestaju pravne posledice osude određene saveznim zakonom koje se sastoje u zabrani sticanja određenih prava, ako je izrečena novčana kazna kao glavna kazna, uslovna osuda ili sudska opomena, ili ako je učinilac oglašen krivim, a oslobođen je od kazne.

Član 260

Za krivična dela izvršena pre dana stupanja na snagu ovog zakona može se uz uslovnu osudu odrediti zaštitni nadzor samo mlađem punoletnom licu.

Član 261

(1) Uračunavanje pritvora i drugih lišenja slobode u vezi sa krivičnim delom u novčanu kaznu po pravnosnažno donesenim presudama do dana stupanja na snagu ovog zakona vršiće se po odredbama ovog zakona.

(2) Zamenjivanje novčane kazne u zatvor po pravnosnažno donesenim presudama do dana stupanja na snagu ovog zakona vršiće se po propisima koji su važili u vreme donošenja presude.

Član 262

Odredbe ovog zakona o brisanju osude primeniće se i na osude koje su pravnosnažno izrečene pre dana stupanja na snagu ovog zakona, a nisu brisane po ranijim propisima.

Član 263

(1) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe svi propisi koji su u suprotnosti sa ovim zakonom.

(2) Izuzetno do odredbe stava 1 ovog člana, ostaju na snazi odredbe o penzijskom osiguranju koje predviđaju gubitak penzijskog staža zbog učešća u borbi na strani okupatora u vremenu od 6. aprila 1941. do 15. maja 1945. godine, ili usled osude na kaznu strogog zatvora zbog krivičnog dela protiv naroda i države izvršenog u navedenom vremenu.

Član 264

Ovaj zakon stupa na snagu 1. jula 1977. godine.

Samostalni član Zakona o izmenama Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije

("Sl. list SFRJ", br. 34/84)

Član 13

Uračunavanje pritvora i drugih lišenja slobode u vezi sa krivičnim delom u novčanu kaznu po pravnosnažno donesenim presudama od dana stupanja na snagu ovog zakona vršiće se po odredbama ovog zakona.

Zamenjivanje novčane kazne zatvorom po pravnosnažno donesenim presudama do dana stupanja na snagu ovog zakona vršiće se po propisima koji su važili u vreme donošenja presude.

Samostalni član Zakona o izmenama Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije

("Sl. list SFRJ", br. 74/84)

Član 13

Uračunavanje pritvora i drugih lišenja slobode u vezi sa krivičnim delom u novčanu kaznu po pravnosnažno donesenim presudama od dana stupanja na snagu ovog zakona vršiće se po odredbama ovog zakona.

Zamenjivanje novčane kazne zatvorom po pravnosnažno donesenim presudama do dana stupanja na snagu ovog zakona vršiće se po propisima koji su važili u vreme donošenja presude.

***Samostalni član Zakona o izmenama
Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije***

("Sl. list SFRJ", br. 57/89)

Član 13

Uračunavanje pritvora i drugih lišenja slobode u vezi sa krivičnim delom u novčanu kaznu po pravnosnažno donesenim presudama od dana stupanja na snagu ovog zakona vršiće se po odredbama ovog zakona.

Zamenjivanje novčane kazne zatvorom po pravnosnažno donesenim presudama do dana stupanja na snagu ovog zakona vršiće se po propisima koji su važili u vreme donošenja presude.

***Samostalni član Zakona o izmenama
Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije***

("Sl. list SFRJ", br. 3/90)

Član 13

Uračunavanje pritvora i drugih lišenja slobode u vezi sa krivičnim delom u novčanu kaznu po pravnosnažno donesenim presudama od dana stupanja na snagu ovog zakona vršiće se po odredbama ovog zakona.

Zamenjivanje novčane kazne zatvorom po pravnosnažno donesenim presudama do dana stupanja na snagu ovog zakona vršiće se po propisima koji su važili u vreme donošenja presude.

***Samostalni član Zakona o izmenama i dopunama
Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije***

("Sl. list SFRJ", br. 38/90)

Član 93

Odredbe ovog zakona, osim člana 1 u delu u kome se briše član 47, stupaju na snagu u roku od 30 dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SFRJ"

Odredba člana 1 u delu u kome se briše član 47 stupa na snagu u tom delu u roku od 6 meseci od dana objavljivanja u "Službenom listu SFRJ".

***Samostalni član Zakona o izmenama
Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije***

("Sl. list SFRJ", br. 35/92)

Član 13

Uračunavanje pritvora i drugih lišenja slobode u vezi sa krivičnim delom u novčanu kaznu po pravnosnažno donesenim presudama od dana stupanja na snagu ovog zakona vršiče se po odredbama ovog zakona.

Zamenjivanje novčane kazne zatvorom po pravnosnažno donesenim presudama do dana stupanja na snagu ovog zakona vršiče se po propisima koji su važili u vreme donošenja presude.

***Samostalni članovi Zakona o izmenama
Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije***

("Sl. list SRJ", br. 37/93)

Član 66

Uračunavanje pritvora i drugih lišenja slobode u vezi sa krivičnim delom u novčanu kaznu po pravnosnažno donesenim presudama do dana stupanja na snagu ovog zakona vršiče se po odredbama ovog zakona.

Zamenjivanje novčane kazne zatvorom po pravnosnažno donesenim presudama do dana stupanja na snagu ovog zakona vršiče se po propisima koji su važili u vreme donošenja presude.

Član 67

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o revalorizaciji novčanih iznosa u Krivičnom zakonu Savezne Republike Jugoslavije i drugim saveznim zakonima i kaznenim odredbama saveznih propisa ("Službeni list SRJ", br. 16/93 i 31/93), u delu koji se odnosi na Krivični zakon Savezne Republike Jugoslavije.

Član 68

Ovlašćuje se Zakonodavno pravna komisija Savezne skupštine da utvrdi prečišćen tekst Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije.

***Samostalni član Zakona o izmenama i dopunama
Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije***

("Sl. list SRJ", br. 24/94)

Član 12

Uračunavanje pritvora i drugih lišenja slobode u novčanu kaznu koje nije izvršeno do dana stupanja na snagu ovog zakona po pravnosnažno donesenim presudama, vršiće se po odredbama ovog zakona.

Zamenjivanje novčane kazne zatvorom po pravnosnažno donesenim presudama do dana stupanja na snagu ovog zakona vršiće se po propisima koji su važili u vreme donošenja presude.

***Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama
Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije***

("Sl. list SRJ", br. 61/2001)

Član 43

Zamenjivanje novčane kazne zatvorom po pravnosnažno donesenim presudama do dana stupanja na snagu ovog zakona vršiće se po zakonu koji je bio na snazi u vreme donošenja presude.

Član 44

Ovlašćuje se Zakonodavno-pravna komisija Savezne skupštine da utvrdi prečišćeni tekst Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije.

Član 45

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".